

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Domme:

Taksationskommissionen:

Miljø- og Fødevareklagenævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med den nyeste til sidst

FREDNINGSNÆVNET>

KENDELSE

afsagt den 5. juni 1974

af

Fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds

vedrørende

fredning af den østlige del af Skibelund krat

U d s k r i f t
af
forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet
for
Ribe amts fredningskreds.

---ooOoo---

År 1974 den 5. juni blev i

Sag J. nr. 85/1974

Fredning

af

den østlige del af Skibelund
Krat, beliggende i Vejen
kommune.

afsagt sålydende

K E N D E L S E :

Ved brev af 12. februar 1974 har Fredningsplanudvalget for Ribe amt rejst fredningssag for den østlige del af Skibelund Krat i Vejen kommune, nærmere betegnet matrikelnumrene 9 b og 10 c Skodborghus, Vejen sogn, samt 30 d, 30 e, 31 e, 31 g, 31 i og 31 l Askov, Malt sogn, alle tilhørende "Skibelundforeningen".

Om baggrunden for fredningsbegæringen anføres af Fredningsplanudvalget blandt andet:

".....,

Fredningsforslaget omfatter ca. 10 ha. af de skovklædte skrænter på nordsiden af Kongeå-dalen, som danner overgangen mellem selve ådalen og den nord for beliggende moræneflade Brørupbakkeø. Arealerne der påstås fredet, er kun den østligste del af Skibelund Krat, som ejes af interessentskabet "Skibelundforeningen", men fredningen må ses som et led i en eventuel større fredning af skræntområdet senere. Ydermere er området en del af interesseområdet for den store verserende Kongeå-fredning, som i 1972 af hervedende fredningsplanudvalg blev indsendt til kulturministeriet (nu miljøministeriet).

Området, der påstås fredet, er på de af statens naturfrednings- og landskabskonsulent og fredningsplanudvalgene udarbejdede fredningsinteresse-kort henhørende til interessezone I (landskabsområde af største interesse).

Ud over de naturvidenskabelige interesser - navnlig de geologiske og botaniske - har området også stor kulturhistorisk og rekreativ betydning. Det skal således nævnes, at der har været afholdt grundlovsfester og folkelige møder i Skibelund Krat siden 1865, og at området siden 1869 har været ejet af Skibelundforeningen. Skoven rummer ud over festpladsen med plads til ca. 4.000 mennesker, en mindre restaurant, parkeringsplads og publikumstoilet-

ter. Der er i "Krattet " placeret et stort antal mindesmærker for personer med tilknytning til det nationale arbejde. Flere af disse mindesmærker er blevet fredet ved deklaration. Endvidere er der på arealerne lyst fredskovspligt. Tilplantningen er iøvrigt en væsentlig årsag til, at området har fået sin store rekreative betydning. "Krattet" er, som det fremtræder nu, for hovedpartens vedkommende plantet i de godt 100 år, det har været ejet og drevet af foreningen. Da man aldrig kun har haft et forstligt sigte med skoven, er der plantet et stort antal af vore almindeligste løv- og nåletræer. Dette har skabt en ualmindelig varieret skov. Der er anlagt spadserestier i skoven.

Et af Skibelundforeningens formål i relation til Skibelund Krat er at bevare "Krattet" og hæge om de nationale og folkelige mindesmærker, der er eller bliver opstillet i Skibelund Krat.

Dette er i de seneste år blevet vanskeligt, idet grundlovsfesterne nu, i modsætning til tidligere, ikke giver store overskud til pleje og vedligeholdelse af området. I flere år har man derfor indskrænket vedligeholdelsesarbejdet, og resultatet er, at væsentlige dele af skoven i dag fremtræder meget tætte, og at mindesmærkerne derfor i stadig stigende omfang står i skygge og mørke, ligesom veje og stier er i dårlig forfatning.

.....".

Fredningspåstanden, der oplyses at være udarbejdet i samråd med Skibelundforeningens bestyrelse, landbrugsministeriets tilsynsførende med skoven og statens naturfrednings- og landskabskonsulent, er sålydende:

1. De fredede arealer skal bevares uændret som skov (fortrinsvis løvskov) med lysninger, festpladser, mindsten, stier, veje og parkeringsanlæg m.v.

2. De eksisterende bygninger administreres og vedligeholdes af Skibelundforeningen. Mindre om- og tilbygninger kan foretages, medens nybyggeri, herunder genopførelser og større tilbygninger skal godkendes af fredningsnævnet.
3. Der skal være offentlig adgang til arealerne, dog eventuelt bortset fra mindre oplags- og havearealer omkring pavillonen.
4. Fredningsplanudvalget foretager efter godkendelse fra Skibelundforeningen snarest nødvendige pleje- og vedligeholdelsesarbejder med henblik på at genoprette områdets historiske og nationale indhold.
5. Den fremtidige almindelige vedligeholdelse påhviler herefter Skibelundforeningen.
6. Såfremt Skibelundforeningen opløses, skal de fredede arealer først tilbydes det offentlige under hensyntagen til investerede offentlige midler.
7. Påtaleret har fredningsnævnet og fredningsplanudvalget.

Fredningsnævnet består under denne sag af dommer Poul Buch, Varde, suppleanten for det amtsrådsvalgte medlem af nævnet, vurderingsformand Aksel Jørgensen, Vejen, samt det lokale medlem for Vejen kommune, gårdejer K. Fønns Knudsen, Vejen.

Der er af fredningsplanudvalgets sekretariat i tilslutning til fredningspåstanden udarbejdet såvel et topografisk som et matrikulært rids over det af fredningspåstanden omfattede område, hvilke rids begge er vedhæftet denne kendelse. Herudover vil der af fredningsplanudvalget blive udarbejdet et kort over området, udvisende de her anbragte mindesmærker.

Fredningsnævnet foretog den 25. februar 1974 en orienterende besigtigelse af de væsentligste lokaliteter i det område,

der påstås fredet, og bekendtgjorde herefter i Statstidende, Jyllands-Posten, Vestkysten, Aktuelt og Vejen Avis, sagens genstand og omfang. Ved anbefalede breve, afsendt den 22. marts 1974 samt ved annoncering i Statstidende og i de fornævnte aviser indkaldte nævnet derhos lodsejeren samt panthavere og indehavere af servitutrettigheder tilligemed de i naturfredningslovens § 14 nævnte myndigheder til et møde angående sagen, der afholdtes i Skibelund Pavillon mandag den 8. april 1974.

På mødet var foruden Skibelundforeningen alene fredningsplanudvalget samt 2 indehavere af servitutrettigheder over de af påstanden omfattede arealer repræsenteret.

Efter en forudgående besigtigelse af alle væsentlige lokaliteter inden for det område, der påstås fredet, foretoges en forhandling, hvorunder fredningsplanudvalgets formand nærmere motiverede sagens rejsning, der - udover at sikre et rekreativt område -, har til formål at bevare de pågældende lokaliteter, som har dannet rammen om folkelige, kulturelle og nationale møder i mere end eet hundrede år.

Formanden for Skibelundforeningens bestyrelse, forstander A. Dan Kofoed, gav på mødet udtryk for foreningens påskønnelse af, at fredningen af Skibelund Krat var blevet optaget til selvstændig behandling, således at der kan blive tilvejebragt mulighed for istandsættelse og pleje af de af foreningen ejede arealer, uden at det er nødvendigt at afvente afslutningen af en frednings-sag om hele Kongeådalene.

Der er ikke gjort indsigelse imod fredningspåstanden.

Der blev ikke på det nævnte møde rejst krav om erstatning til Skibelundforeningen i anledning af den påståede fredning.

I et brev af 24. april 1974 fra forstander A. Dan Kofoed til fredningsnævnet anføres imidlertid følgende:

"....."

Efter nærmere overvejelse er foreningen, hvem denne sag særlig angår, af den opfattelse, at der som følge af de bestemmelser og bånd, der bliver lagt på området, vil være tale om ikke ubetydelige rådighedsindskrænkninger i den frie råderet over arealet, ligesom man må affinde sig med de regler for områdets benyttelse og vedligeholdelse iøvrigt, der måtte blive pålagt.

På denne baggrund mener Skibelundforeningen sig berettiget til 30.000 kr. i erstatning, hvilket krav herved rejses.

....."

Der er ikke fra panthavere eller andre berettigede i de af sagen omfattede ejendomme rejst krav om andel i en evt. erstatning i tilfælde af fredningens gennemførelse.

Af de frenlagte tingbogsattester frengår blandt andet, at der er tinglyst deklaration om fredskovsforpligtelse og dokument om fredning og vedligeholdelse af monumenter på samtlige matrikelnumre, der er omfattet af fredningspåstanden samt dokumenter om fredning af et fortidsminde, henholdsvis på matr. nr. 30 e og på matr. nr. 31 i begge Askov, Malt sogn.

Det er under fredningssagen oplyst, at Fredningsplanudvalget for Ribe Amt efter bevilling fra Miljøministeriet har kunnet iværksætte en del af de nødvendige arbejder i henhold til post 4 i fredningspåstanden.

Fredningsnævnet har truffet beslutning om, at den foreslåede fredning skal gennemføres i den påståede geografiske udstrækning.

Nævnet har ved sin således truffede beslutning i overensstemmelse med indholdet af naturfredningslovens § 1 lagt vægt på, at

de fredede arealer såvel på grund af deres landskabelige værdi som deres beliggenhed har væsentlig betydning for almenheden, ligesom nævnet har fundet det af væsentlig interesse af historiske hensyn, at området bevares og plejes.

Med hensyn til fredningens nærmere indhold fastsættes følgende generelle bestemmelser:

1.

De fredede arealer skal bevares uændret som skov (fortrinsvis løvskov) med lysninger, festpladser, mindesten, stier, veje og parkeringsanlæg m.v.

2.

De eksisterende bygninger administreres og vedligeholdes af Skibelundforeningen. Mindre om- og tilbygninger kan foretages, medens nybyggeri, herunder genopførelser og større tilbygninger, skal godkendes af fredningsnævnet.

3.

Der skal være offentlig adgang til arealerne, dog eventuelt bortset fra mindre oplags- og havearealer omkring pavillonen. I forbindelse med arrangementer, som sædvanligvis afholdes af Skibelundforeningen, eller som tilgodeser samme formål som foreningen, skal en større del af "Krattet" dog kunne afspærres.

4.

Når fredningsplanudvalget for Ribe amt har afsluttet nødvendige pleje- og vedligeholdelsesarbejder i området, påhviler den almindelige vedligeholdelse Skibelundforeningen.

5.

Såfremt Skibelundforeningen opløses, skal de fredede arealer først tilbydes det offentlige til den pris, som kan opnås fra anden side, men under hensyntagen til investerede offentlige midler. Tilbudet skal principalt rettes til den primærkommune,

subsidiært den amtskommune, hvorunder området henhører, mest subsidiært til Staten.

6.

Påtaleberettiget er Fredningsnævnet for Ribe Amts Fredningskreds, Fredningsplanudvalget for Ribe Amt og Skibelundforeningen hver for sig eller i forening."

.....
Under hensyntagen til det af Skibelundforeningen anførte og til sandtlige i betragtning kommende omstændigheder fastsætter fredningsnævnet, at der for den gennemførte fredning vil være at udrede erstatning til Skibelundforeningen således:

For ulempe i forbindelse med den offentligheden indrømmede opholds- og færdselsret	10.000 kr.
Foreløbig erstatning for værdiforringelse af ejendommene som følge af bestemmelsen om tilbudspligt (forkøbsret)	<u>10.000 kr.</u>
I alt	20.000 kr.

Erstatningen vil være at forrente fra datoen for kendelsens afsigelse med 1 % over den af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto pr. dato.

Da ingen i ejendommene iøvrigt berettigede har fordret sig tillagt erstatning, vil den tilkendte erstatning være at udbetale til Skibelundforeningen ved dennes bestyrelse.

T h i b e s t e m m e s :

Ejendommene matr. nr. 30 d, 30 e, 31 e, 31 g, 31 i og 31 l
Askov by, Malt sogn, samt 9 b og 10 c Skodborghus, Vejen sogn,

fredes som ovenfor bestemt.

I erstatning udbetales til Skibelundforeningen ved dennes bestyrelse 20.000 kr. med renter 1% over den af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto pr. dato.

Af erstatningen udredes tre fjerdedele af Statskassen og een fjerdedel af Ribe Amtsråd.

Kendelsen kan indankes for Overfredningsnævnet, adresse, Nyropsgade 22, 1602 København V, inden 4 uger fra kendelsens forkyndelse.

Aksel Jørgensen

K. Fønns Knudsen.

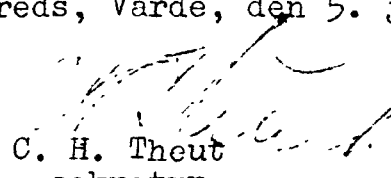
Poul Buch.

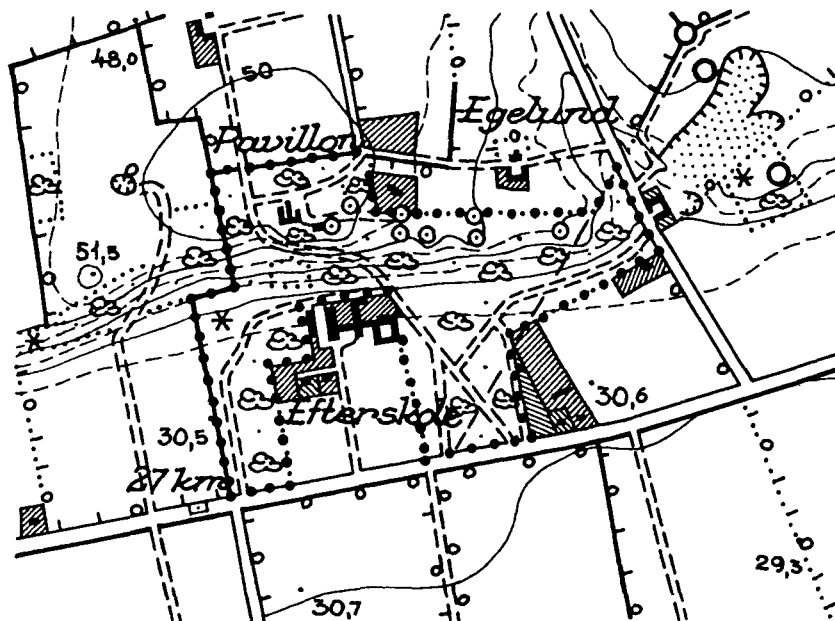
/C. H. Theut
sekretær.

/jd.

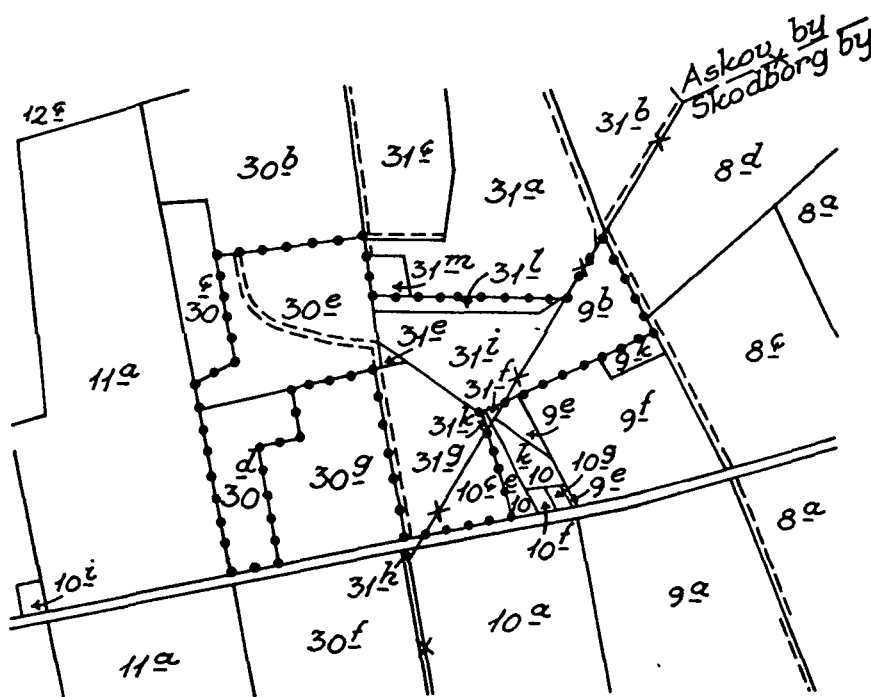
Udskriftens rigtighed attesteres.

Fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds, Varde, den 5. juni 1974.

C. H. Theut
sekretær.

Topografisk rids i 1:10.000

Matrikulært rids i 1:10.000

Signatur : grænse for fredet areal, der tilhører „Skibelundforeningen“.

Ridsene er udfærdiget til brug ved tinglysning i anledning af fredning af den østlige del af Skibelund Krat.

Udarbejdet af sekretariatet for Ribe amts fredningsplanudvalg på grundlag af luftfotos, 4cm-kort og matrikelkort.

11/12-73, 6

At denne kort-genpart er nøjagtig genpart af det o. .naie kort vedrørende ejendommen(e),

mtr. nr. 30d, 31e, 31f, 31g, 31h, 31i, 31j, 31k, 31l, 31m, 31n, 31o, 31p, 31q, 31r, 31s, 31t, 31u, 31v, 31w, 31x, 31y, 31z, 31aa, 31ab, 31ac, 31ad, 31ae, 31af, 31ag, 31ah, 31ai, 31aj, 31ak, 31al, 31am, 31an, 31ao, 31ap, 31aq, 31ar, 31as, 31at, 31au, 31av, 31aw, 31ax, 31ay, 31az, 31ba, 31bb, 31bc, 31bd, 31be, 31bf, 31bg, 31bh, 31bi, 31bj, 31bk, 31bl, 31bm, 31bn, 31bo, 31bp, 31bq, 31br, 31bs, 31bt, 31bu, 31bv, 31bw, 31bx, 31by, 31bz, 31ca, 31cb, 31cc, 31cd, 31ce, 31cf, 31cg, 31ch, 31ci, 31cj, 31ck, 31cl, 31cm, 31cn, 31co, 31cp, 31cq, 31cr, 31cs, 31ct, 31cu, 31cv, 31cw, 31cx, 31cy, 31cz, 31da, 31db, 31dc, 31dd, 31de, 31df, 31dg, 31dh, 31di, 31dj, 31dk, 31dl, 31dm, 31dn, 31do, 31dp, 31dq, 31dr, 31ds, 31dt, 31du, 31dv, 31dw, 31dx, 31dy, 31dz, 31ea, 31eb, 31ec, 31ed, 31ee, 31ef, 31eg, 31eh, 31ei, 31ej, 31ek, 31el, 31em, 31en, 31eo, 31ep, 31eq, 31er, 31es, 31et, 31eu, 31ev, 31ew, 31ex, 31ey, 31ez, 31fa, 31fb, 31fc, 31fd, 31fe, 31ff, 31fg, 31fh, 31fi, 31fj, 31fk, 31fl, 31fm, 31fn, 31fo, 31fp, 31fq, 31fr, 31fs, 31ft, 31fu, 31fv, 31fw, 31fx, 31fy, 31fz, 31ga, 31gb, 31gc, 31gd, 31ge, 31gf, 31gg, 31gh, 31gi, 31gj, 31gk, 31gl, 31gm, 31gn, 31go, 31gp, 31gq, 31gr, 31gs, 31gt, 31gu, 31gv, 31gw, 31gx, 31gy, 31gz, 31ha, 31hb, 31hc, 31hd, 31he, 31hf, 31hg, 31hh, 31hi, 31hj, 31hk, 31hl, 31hm, 31hn, 31ho, 31hp, 31hq, 31hr, 31hs, 31ht, 31hu, 31hv, 31hw, 31hx, 31hy, 31hz, 31ia, 31ib, 31ic, 31id, 31ie, 31if, 31ig, 31ih, 31ii, 31ij, 31ik, 31il, 31im, 31in, 31io, 31ip, 31iq, 31ir, 31is, 31it, 31iu, 31iv, 31iw, 31ix, 31iy, 31iz, 31ja, 31jb, 31jc, 31jd, 31je, 31jf, 31jg, 31jh, 31ji, 31jj, 31jk, 31jl, 31jm, 31jn, 31jo, 31jp, 31jq, 31jr, 31js, 31jt, 31ju, 31jv, 31jw, 31jx, 31jy, 31jz, 31ka, 31kb, 31kc, 31kd, 31ke, 31kf, 31kg, 31kh, 31ki, 31kj, 31kk, 31kl, 31km, 31kn, 31ko, 31kp, 31kq, 31kr, 31ks, 31kt, 31ku, 31kv, 31kw, 31kx, 31ky, 31kz, 31la, 31lb, 31lc, 31ld, 31le, 31lf, 31lg, 31lh, 31li, 31lj, 31lk, 31lm, 31ln, 31lo, 31lp, 31lq, 31lr, 31ls, 31lt, 31lu, 31lv, 31lw, 31lx, 31ly, 31lz, 31ma, 31mb, 31mc, 31md, 31me, 31mf, 31mg, 31mh, 31mi, 31mj, 31mk, 31ml, 31mn, 31mo, 31mp, 31mq, 31mr, 31ms, 31mt, 31mu, 31mv, 31mw, 31mx, 31my, 31mz, 31na, 31nb, 31nc, 31nd, 31ne, 31nf, 31ng, 31nh, 31ni, 31nj, 31nk, 31nl, 31nm, 31nn, 31no, 31np, 31nq, 31nr, 31ns, 31nt, 31nu, 31nv, 31nw, 31nx, 31ny, 31nz, 31oa, 31ob, 31oc, 31od, 31oe, 31of, 31og, 31oh, 31oi, 31oj, 31ok, 31ol, 31om, 31on, 31oo, 31op, 31oq, 31or, 31os, 31ot, 31ou, 31ov, 31ow, 31ox, 31oy, 31oz, 31pa, 31pb, 31pc, 31pd, 31pe, 31pf, 31pg, 31ph, 31pi, 31pj, 31pk, 31pl, 31pm, 31pn, 31po, 31pp, 31pq, 31pr, 31ps, 31pt, 31pu, 31pv, 31pw, 31px, 31py, 31pz, 31qa, 31qb, 31qc, 31qd, 31qe, 31qf, 31qg, 31qh, 31qi, 31qj, 31qk, 31ql, 31qm, 31qn, 31qo, 31qp, 31qq, 31qr, 31qs, 31qt, 31qu, 31qv, 31qw, 31qx, 31qy, 31qz, 31ra, 31rb, 31rc, 31rd, 31re, 31rf, 31rg, 31rh, 31ri, 31rj, 31rk, 31rl, 31rm, 31rn, 31ro, 31rp, 31rq, 31rr, 31rs, 31rt, 31ru, 31rv, 31rw, 31rx, 31ry, 31rz, 31sa, 31sb, 31sc, 31sd, 31se, 31sf, 31sg, 31sh, 31si, 31sj, 31sk, 31sl, 31sm, 31sn, 31so, 31sp, 31sq, 31sr, 31ss, 31st, 31su, 31sv, 31sw, 31sx, 31sy, 31sz, 31ta, 31tb, 31tc, 31td, 31te, 31tf, 31tg, 31th, 31ti, 31tj, 31tk, 31tl, 31tm, 31tn, 31to, 31tp, 31tq, 31tr, 31ts, 31tt, 31tu, 31tv, 31tw, 31tx, 31ty, 31tz, 31ua, 31ub, 31uc, 31ud, 31ue, 31uf, 31ug, 31uh, 31ui, 31uj, 31uk, 31ul, 31um, 31un, 31uo, 31up, 31uq, 31ur, 31us, 31ut, 31uu, 31uv, 31uw, 31ux, 31uy, 31uz, 31va, 31vb, 31vc, 31vd, 31ve, 31vf, 31vg, 31vh, 31vi, 31vj, 31vk, 31vl, 31vm, 31vn, 31vo, 31vp, 31vq, 31vr, 31vs, 31vt, 31vu, 31vv, 31vw, 31vx, 31vy, 31vz, 31wa, 31wb, 31wc, 31wd, 31we, 31wf, 31wg, 31wh, 31wi, 31wj, 31wk, 31wl, 31wm, 31wn, 31wo, 31wp, 31wq, 31wr, 31ws, 31wt, 31wu, 31wv, 31ww, 31wx, 31wy, 31wz, 31xa, 31xb, 31xc, 31xd, 31xe, 31xf, 31xg, 31xh, 31xi, 31xj, 31xk, 31xl, 31xm, 31xn, 31xo, 31xp, 31xq, 31xr, 31xs, 31xt, 31xu, 31xv, 31xw, 31xx, 31xy, 31xz, 31ya, 31yb, 31yc, 31yd, 31ye, 31yf, 31yg, 31yh, 31yi, 31yj, 31yk, 31yl, 31ym, 31yn, 31yo, 31yp, 31yq, 31yr, 31ys, 31yt, 31yu, 31yv, 31yw, 31yx, 31yy, 31yz, 31za, 31zb, 31zc, 31zd, 31ze, 31zf, 31zg, 31zh, 31zi, 31zj, 31zk, 31zl, 31zm, 31zn, 31zo, 31zp, 31zq, 31zr, 31zs, 31zt, 31zu, 31zv, 31zw, 31zx, 31zy, 31zz.

Ribe d. 10. januar 1974

attesteres herved.

Bestillingsformular

Y-1 fløj

Jensen & Kjeldskov A/S

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

FREDNINGSNÆVNET

FOR

RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Frisvadvej 3 . 6800 Varde

Telf. (05) 22 03 99

Formanden

REG. NR.

05777.000

Varde, den

21 DEC. 1984

Brev nr. 01544

SP/es.

J.nr. 228/1984

Under henvisning til naturfredningslovens § 58 skal nævnet herved meddele, at nævnet dags dato har tilskrevet arkitekt Hans Christensen, Skovvej 6, 6600 Vejen, således:

" I besvarelse af Deres andragende af 6. sep. 1983, med senere ændring af tegninger, angående tilladelse for Skibelund Pavillion til opførelse af motelbygning, tilbygning til hovedbygning, samt en mindre bygning med garage og redskabsrum på matr. nr. 30 e, Askov, Malt, skal nævnet herved for sit vedkommende i henhold til fredningskendelsen af 5. juni 1974 om den østlige del af Skibelund krat meddele tilladelse til den nu ansøgte bebyggelse, dog således at den østlige og den midterste bygning alene må indeholde 8 værelser, hvorimod den vestlige bygning må indeholde de ansøgte 10 værelser.

Herudover er det en betingelse, at bygningernes placering ændres således, at de anbringes ca. midt imellem nordskellet og vejen.

Såfremt man til p - arealer ønsker anden belægning end grus, skal dette forelægges for nævnet til eventuel godkendelse.

I øvrigt kan det ansøgte godkendes i overensstemmelse med det for nævnet forelagte.

Nævnets afgørelse kan, senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K, af andrageren, Ribe amtsråd, Vejen kommune, Danmarks Naturfredningsforening og Fredningsstyrelsen, jfr. naturfredningslovens § 58.

Eventuelt byggeri må derfor ikke påbegyndes inden ankefristens udløb.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets godkendelse ikke udnyttes, før end sagen er færdigbehandlet af Overfredningsnævnet.

Denne godkendelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år.

P. n. v.

E. b.

Søren Pedersen

sekr.

Fredningsstyrelsen,
Amaliegade 13,
1256 København K.

FREDNINGSNÆVNET

FOR

RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Frisvadvej 3 . 6800 Varde

Telf. (05) 22 03 99

Formanden

REG. NR. 0 5777.000

Varde, den 19 JULI 1985

Brev nr. 00895

/es.

J.nr. 112/1985

Under henvisning til naturfredningslovens § 58 skal nævnet herved meddele, at nævnet dags dato har tilskrevet arkitekt Hans Christensen, Skovvej 6, 6600 Vejen, således:

"I besvarelse af Deres andragende af 6. sep. 1983, med senere andring af tegninger, senest af 18. april 1985, angående tilladelse for Skibelund Pavilion til opførelse af metalbygning, tilbygning til hovedbygning indeholdende køkken, restaurant og toiletter, samt en mindre bygning med garage og redskabsrum på matr. nr. 30 e, Askov, Malt, skal nævnet herved for sit vedkommende i henhold til fredningskendelsen af 5. juni 1974 om den østlige del af Skibelund krat meddele tilladelse til den ansøgte bebyggelse. Der henvises i øvrigt til fredningsnævnets skrivelse af 21. december 1984.

Nævnets afgørelse kan, senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K, af andrageren, Ribe amtsråd, Vejen kommune, Danmarks Naturfredningsforening og Fredningsstyrelsen, jfr. naturfredningslovens § 58.

Eventuelt byggeri må derfor ikke påbegyndes inden ankefristens udløb.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets godkendelse ikke udnyttes, før end sagen er færdigbehandlet af Overfredningsnævnet.

Denne godkendelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år.

P. n. v.

Poul Buch

Fredningsstyrelsen,
Amaliegade 13,
1256 København K.

KOPI.

REG NR 5777

FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Frisvadvej 3 . 8800 Varde
Telf. (05) 22 03 99

Formanden

J. nr. 302/87

NY ADDRESS:
Rokkjørg 74 - Postbox 60
6701 Esbjerg - Tlf. 05 15 66 77

Esbjerg, 30 NOV. 1987
XXXX
Varde, den

Brev nr.

WOLFFS
KOV OG ELEVATION
2. 8. 1. 1987

Under henvisning til naturfredningslovens § 58 skal nævnet herved meddele, at nævnet dags dato har tilskrevet hr. arkitekt Hans Christensen, Skovvej 6, 6600 Vejen, således:

19/10 - 1987

I besvarelse af Deres andragende af
arkitekt Hans Christensen, Skovvej 6, 6600 Vejen
angående tilladelse for
tilbygning t/Skibelund Pavillon
til opførelse af
30 e, Askov by
på matr. nr.

47,1
skal nævnet herved for sit vedkommende i medfør af naturfredningslovens § 58, senest den 19/10-87
meddele tilladelse til det planlagte byggeri på vilkår, at opførelsen sker i overensstemmelse med de fremsendte tegninger m.v. og de nævnet iøvrigt givne oplysninger.

Nævnets afgørelse kan senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for
Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm
Overfredningsnævnet, Rindøvej 7, 1256 København K, af andrageren, Ribe amtsråd, primærkommunen,
Danmarks Naturfredningsforening og Skov- og naturstyrelsen.
Skov- og naturstyrelsen

Evt. byggeri må derfor ikke påbegyndes inden klagefristens udløb.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets godkendelse ikke udnyttes, førend sagen er færdigbehandlet af Overfredningsnævnet.

Denne godkendelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år.

Skov- og naturstyrelsen

P.n.v.
E.b.

4. kontor

Slotsmarken 13

Søren Pedersen
sekr.

2970 Hørsholm.

105,2

FREDNINGSNÆVNET
FOR
RÍBE AMTS FREDNINGSKREDS

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 05 13 66 77

Formanden

REG. NR. 5777

Esbjerg, den 2. juli 1987

D.d. har nævnet tilskrevet arkitekt Hans Christensen, Skovvej 6,
6600 Vejen således:

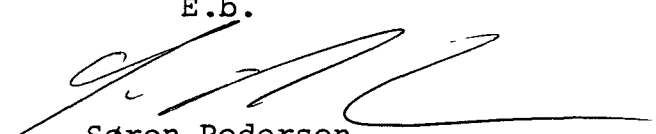
Vedr.: tilbygning til Skibelund Pavillon, matr.nr. 30 e Askov by, Malt.

Ved skrivelse af 30. november 1987 meddelte nævnet tilladelse
til den ansøgte tilbygning.

Ved fejl er tilladelsen meddelt i henhold til naturfrednings-
lovens § 47, stk. 1.

Tilladelsen er retteligt meddelt i medfør af naturfrednings-
lovens § 34 (fredningskendelse af 5. juni 1974 om den østlige del af
Skibelund Krat) samt § 53 (høj 3507-14), hvilket herved meddeles.

P.n.v.
E.b.

Søren Pedersen
sekr.

Skov- og naturstyrelsen
4. kontor
Slosmarken 13
2970 Hørsholm.

Skov
Itaget i
sen
26 Juni 2000

**FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMT**

Rolfsgade 94-96,
6700 Esbjerg.

Tlf. 7913 6677.
J.nr. 10/2000.

Skibelundforeningen,
v/ formanden Vagn Smed,
Øster Skibelundvej 50,
Askov Mark,
6600 Vejen.

Dispensation efter lov om naturbeskyttelse § 50.

Fredningsnævnet for Ribe amt giver herved Skibelundforeningen dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 fra fredningsnævnets kendelse af 5. juni 1974 om fredning af den østlige del af Skibelund Krat til at opføre en lagerbygning på ejendommen matr. nr. 30 e Askov by, Malt, beliggende Skibelund Krat 4, 6600 Vejen, på vilkår

at hallens østvæg så vidt muligt skal opføres i flugt med østvæggen i hotelkomplekssets vestligste gård,

at hallens ydre mål ikke overstiger 12,00 x 12,00 meter,

at det på lagerbygningens nordside projekterede halvtag ikke bliver større end 3,80 x 12,00 meter,

at taghældningen bliver 15 grader,

at halvtagets hældning ikke overstiger 7,5 grader,

at vindueshældningen i kippen ikke overstiger 15 grader,

at taget udføres som sort paptag med listetækning,

at lagerbygningens ydervægge beklædes med træ, opbygget på klink med lodrette feltinddelinger og malet i en afdæmpet farve efter nærmere aftale med amtet,

at tagrender og nedløb udføres i kobber,

at arealet omkring hallen belægges med betonsten magen til belægningen på P-pladsen,

at hallen inclusive halvtaget ikke opføres nærmere end 6 meter fra fredningsgrænsen mod ejendommen matr. nr. 30 b Askov by, Malt,

og

at der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke fæles flere end 3 træer på eller ved byggefeltet.

Om sagens nærmere omstændigheder er oplyst følgende:

Fredningsplanudvalget for Ribe amt rejste i et brev af 12. februar 1974 fredningssag for den østlige del af Skibelund Krat; sagen omfattede ejendommene matr. nr. 9 b og 10 c Skodborghus, Vejen, samt matr. nr. 30 d, 30 e, 31 g, 31 i og 31 l Askov, Malt, tilhørende Skibelundforeningen. I begæringen har fredningsplanudvalget anført blandt andet om baggrunden for fredningen:

".....

Fredningsforslaget omfatter ca. 10 ha. af de skovklædte skrænter på nordsiden af Kongeå-dalen, som danner overgangen mellem selve ådalen og den nord for beliggende moræneflade Brørup-bakkeø. Arealerne, der påstås fredet, er kun den østligste del af Skibelund Krat, som ejes af interessentskabet "Skibelundforeningen", men fredningen må ses som et led i en eventuel større fredning af

skrantområdet senere. Ydermere er området en del af interesseområdet for den store verserende Kongeå-fredning, som i 1972 af herværende fredningsplanudvalg blev indsendt til kulturministeriet.

.....

Ud over de naturvidenskabelige interesser - navnlig de geologiske og botaniske - har området også stor kulturhistorisk og rekreativ betydning. Det skal således nævnes, at der har været afholdt grundlovsfester og folkelige møder i Skibelund Krat siden 1865, og at området siden 1869 har været ejet af Skibelundforeningen. Skoven rummer ud over festpladsen med plads til ca. 4.000 mennesker, en mindre restaurant, parkeringsplads og publikumstoiletter. Der er i "Krattet" placeret et stort antal mindesmærker for personer med tilknytning til det nationale arbejde. Flere af disse mindesmærker er blevet fredet ved deklaration. Endvidere er der på arealerne lyst fredskovpligt. Tilplantningen er iøvrigt væsentlig årsag til, at området har fået sin store rekreative betydning. "Krattet" er, som det fremtræder nu, for hovedpartens vedkommende plantet i de godt 100 år, det har været ejet og drevet af foreningen. Da man aldrig har haft et forstligt sigte med skoven, er der plantet et stort antal af vore almindeligste løv- og nåletræer. Dette har skabt en ualmindelig varieret skov. Der er anlagt spadserestier i skoven.

Et af Skibelundforeningens formål i relation til Skibelund Krat er at bevare "Krattet" og hæge om de nationale og folkelige mindesmærker, der er eller bliver opstillet i Skibelund Krat.

Dette er i de seneste år blevet vanskeligt, idet grundlovsfesterne nu, i modsætning til tidligere, ikke giver store overskud til pleje og vedligeholdelse af området. I flere år har man derfor indskrænket vedligeholdelsesarbejdet, og resultatet er, at væsentlige dele af skoven i dag fremtræder meget tætte, og at mindesmærkerne derfor

stadig i stigende omfang står i skygge og mørke, ligesom
veje og stier er i dårlig forfatning....."

Fredningsnævnet tog fredningspåstanden til følge. Fredningsnævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at de fredede arealer såvel på grund af deres landskabelige værdi som deres beliggenhed havde væsentlig betydning for almenheden, ligesom nævnet fandt det af væsentlig interesse af historiske hensyn, at området blev bevaret og plejet.

Fredningsnævnet fastsatte herefter følgende generelle fredningsbestemmelser for området:

".....

1. De fredede arealer skal bevares uændret som skov (fortrinsvis løvskov) med lysninger, festpladser, mindesten, stier, veje og parkeringsanlæg m.v.
2. De eksisterende bygninger administreres og vedligeholdes af Skibelundforeningen. Mindre om- og tilbygninger kan foretages, medens nybyggeri, herunder genopførelser og større tilbygninger, skal godkendes af fredningsnævnet.
3. Der skal være offentlig adgang til arealerne, dog eventuelt eventuelt bortset fra mindre oplags- og havearealer omkring pavillonen. I forbindelse med arrangementer, som sædvanligvis afholdes af Skibelundforeningen, eller som tilgodeser samme formål som foreningen, skal en større del af "Krattet" dog kunne afspærres.

....."

I årene efter gennemførelsen af fredningen af Skibelund Krat - og senest i 1987 - har fredningsnævnet meddelt Skibelundforeningen dispensationer til udvidelse af Skibelund Pavillonen, der i dag er et moderne hotel med værelser og restaurationsdrift, som drives af en forpagter.

I et brev af 13. april 2000 har Vejen kommune på Skibelundforeningens vegne ansøgt om dispensation til at opføre en 144 kvadratmeter stor lagerbygning på ejendommen matr. nr. 30 e Askov by, Malt, beliggende Skibelund Krat 4, 6600 Vejen.

Det fremgår af kommunens brev, at lagerbygningen ønskes opført i tilknytning til Hotel Skibelund Krat som en fritliggende bygning nord for hotellet.

Det fremgår endvidere af brevet, at Skibelund Krat er omfattet af lokalplan nr. 56. Lokalplanområdet er fredet, idet det indgår i den historiske fredning, som i 1974 blev gennemført med henblik på at bevare Skibelund Krat med de nationale og folkelige mindesmærker. Området er pålagt fredskovpligt.

Det fremgår endelig af brevet, at Hotel Skibelund Krat efter den seneste udvidelse har oplevet en positiv vækst som hotel i lokalområdet og møde- og kursussted for virksomheder og foreninger i hele Danmark. De seneste års vækst har derfor medført et øget behov for lagerkapacitet til sæsonvarer og frostvarer, samt lagerplads for borde, stole og bænke m.v. i tilknytning til hoteldriften.

Vejen kommune har afslutningsvist anført, at kommunen er positivt indstillet overfor projektet, hvorfor kommunen vil meddele tilladelse til byggeriet på betingelse af, at der meddeles de fornødne dispensationer og tilladelser fra amtet, fredningsnævnet samt Skov- og Naturstyrelsen.

Det fremgår af det tegningsmateriale og de beskrivelser, der er vedlagt kommunens brev, at lagerbygningen påtænkes opført på ejendommen matr. nr. 30 e Askov by, Malt og på nordsiden af vejen Skibelund Krat umiddelbart op til fredningsgrænsens nordvestlige hjørne.

I et underbilag til sagen og tegningsmaterialet er lagerbygningen nærmere beskrevet.

Det fremgår heraf, at lagerbygningen skal opføres som en

kvadratisk bygning med målene 12 x 12 meter, at taget skal bæres af en pyramidekonstruktion i stål med en taghældning på 15 grader, at der i kippen skal monteres et 2 x 2 meter stort ovenlys med en vindueshældning på 15 grader, samt at ydervæggene, der skal beklædes med træ, opbygget på klink med lodrette feltinddelinger, skal males svensk rød, og at taget skal udføres i sort tagpap med listetækning. Tagrender og tagnedløb skal udføres i kobber. Arealerne omkring lagerbygningen skal belægges med betonsten, svarende til belægningen på parkeringspladsen ved hotellet.

I et brev af 19. juni 2000 til fredningsnævnet har amtet oplyst, at amtet har besigtiget lokaliteten, hvor lagerbygningen påtænkes opført for at kunne vurdere, hvorledes lagerbygningen vil kunne indpasses i området. Det hedder herefter i brevet:

"På baggrund af denne besigtigelse, kan det oplyses:

at man fra amtets side ud fra en samlet vurdering ikke er i stand til at pege på en bedre placering end den ansøgte,

at den ansøgte bygning..... ses at kunne detailplaceres mellem kørebaneanekanten og skovbevoksningens nordafgrænsning - hvor imellem afstanden er ca. 32-34 m - uden at der slås hul i skovbrynet, og dermed vil bygningen ikke blive synlig set fra nord,

at placeringen her kan ske uden et større indgreb i træbevoksningen (2-3 træer må formentlig fældes),

at en bygning på det ansøgte sted vil kunne føre til mere ordnede forhold, idet bygningen vil kunne erstatte den udendørs oplagring, man i dag har på stedet (en stor container, affaldscontainere, paller, emballage mv.),

og

at der ved rigtigt valg af materialer og farver til byg-

ningen vil være mulighed for at opnå en visuel rimelig løsning.

Ved sagens vurdering i relation til fredningsbestemmelserne bør man efter amtets vurdering være opmærksom på, hvad det primære formål med fredningen var samt på det forhold, at fredningens gennemførelse i 1974 reelt byggede på en frivillig aftale mellem Skibelundforeningen, Fredningsnævnet og det daværende fredningsplanudvalg. Fredningen/aftalen skyldtes, at der var et stort behov for at få hele området plejet. Navnlig i området med de nationale mindesmærker umiddelbart øst for hotellet var der et stort behov for pleje, idet skovbevoksningen her havde lukket udkikket fra landevejen op mod mindesmærkerne. Fredningserstatningen blev derfor primært ydet ved, at staten ved fredningsplanudvalget betalte omkostningerne til en omfattende pleje og til at få etableret lysningen i skovbevoksningen....."

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 21. juni 2000.

I mødet deltog Skibelundforeningens formand Vagn Smed, Vejen, der tillige repræsenterede Danmarks Naturfredningsforening, restauratør Jens Mortensen, Hotel Skibelund Krat, afdelingsarkitekt Niels Fjord, teknisk forvaltning, Vejen kommune, topograf Jørgen Ellegaard, Plan- og landskabsafdelingen, Ribe amt, og forstfuldmægtig Mads Jensen, Haderslev statsskovdistrikt.

Afdelingsarkitekt Niels Fjord forelagde projektet og redegjorde på grundlag af tegningsmaterialet for den projekterede lagerhal og den påtænkte placering på parkeringsarealet nord for hotel Skibelund Krat. Han anførte blandt andet, at hallens tag er udformet således, at det passer til de afvalmede tage på hotelbygningen. Hallen skal opføres i en sådan afstand fra fredningsgrænsen, at bygningen ikke gør indgreb i skovbrynet mod nord, men det vil være nødvendigt at fælde et

par træer.

Afdelingsarkitekt Niels Fjord tilføjede, at der tidligere har ligget en mindre staldbygning på stedet. Hotel skibelund Krat ønsker at opføre lagerbygningen for bedre at kunne skaffe lagerplads til sæsonvarer og opbevaring af havemøbler mv. I forbindelse med byggeriets gennemførelse skal containeren, som benyttes til lager, fjernes; affaldsspandene vil få plads bag lagerbygningen.

Topograf Jørgen Ellegaard oplyste, at lagerbygningen incl. halvtaget måler 16 meter i dybden. Amtet har vurderet forslaget til placeringen af lagerbygningen og kan ikke pege på en mere optimal placering end den, bygherren og kommunen har foreslået. Såfremt bygningen opføres på det foreslået sted, slås der ikke hul i skovbrynet. Det vil være en fordel for Hotel Skibelund Krat, at myndighederne giver de fornødne tilladelser og dispensationer til opførelsen af lagerbygningen, fordi der herved skabes ordnede forhold på stedet.

Restauratør Jens Mortensen tilføjede, at det er hans intention med byggeriet at få den nødvendige oplagsplads, således at containeren og affaldsspandene kan blive fjernet. Lagerbygningen kan ikke opføres andre steder end på det foreslåede sted. Hotellet er herefter fuldt udbygget indenfor de givne rammer.

Forstfuldmægtig Jens Madsen efterlyste svar på spørgsmålet om, hvad der skulle ske, næste gang der opstår behov for en udvidelse af hotellet. Han bemærkede, at fredskovspligten blev ophævet i 1988 i forbindelse med en udvidelse af hotellet, som gennem årene er udbygget ved gentagne knopskydninger. Disse knopløsninger er bekymrende.

Vagn Smed oplyste, at Danmarks Naturfredningsforening ikke har indvendinger mod projektet.

Fredningsnævnets afgørelse:

På grundlag de oplysninger, der er forelagt nævnet om bag-

grunden for fredningen af Skibelund Krat, og den omstændighed at lagerhallen ikke skal opføres i den centrale del af det fredede område, men i udkanten af dette, og således at den ikke hindrer udsynet over området, finder fredningsnævnet, at en dispensation til byggeriet ikke strider mod formålet med fredningen af krattet. Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 Skibelundforeningen dispensation til at opføre lagerhallen på de vilkår, der er nævnt ovenfor.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, af Skibelundforeningen, Vejen kommune, Ribe amtskommune, Danmarks Naturfredningsforening, Skov- og naturstyrelsen, lokale foreninger og andre, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indsendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til naturklagenævnet.

Byggeriet må derfor ikke sættes i gang, før klagefristen er udløbet.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før klagen er færdigbehandlet og afgørelsen stadfæstet af naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Esbjerg, den 22. juni 2000.

Vagn Kastbjerg,
formand for fredningsnævnet.

Skov- og Naturstyrelsen

8. kontor

Haraldsgade 53

2100 København Ø.

**FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMT**

Skov
taget i
sen
26 Juni 2000

Rolfsgade 94-96,
6700 Esbjerg.

Tlf. 7913 6677.
J.nr. 10/2000.

Skibelundforeningen,
v/ formanden Vagn Smed,
Øster Skibelundvej 50,
Askov Mark,
6600 Vejen.

Dispensation efter lov om naturbeskyttelse § 50.

Fredningsnævnet for Ribe amt giver herved Skibelundforeningen dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 fra fredningsnævnets kendelse af 5. juni 1974 om fredning af den østlige del af Skibelund Krat til at opføre en lagerbygning på ejendommen matr. nr. 30 g Askov by, Malt, beliggende Skibelund Krat 4, 6600 Vejen, på vilkår

at hallens østvæg så vidt muligt skal opføres i flugt med østvæggen i hotelkomplekssets vestligste gård,

at hallens ydre mål ikke overstiger 12,00 x 12,00 meter,

at det på lagerbygningens nordside projekterede halvtag ikke bliver større end 3,80 x 12,00 meter,

at taghældningen bliver 15 grader,

at halvtagets hældning ikke overstiger 7,5 grader,

at vindueshældningen i kippen ikke overstiger 15 grader,

1211/9-0001
29

at taget udføres som sort paptag med listetækning,

at lagerbygningens ydervægge beklædes med træ, opbygget på klink med lodrette feltinddelinger og malet i en afdæmpet farve efter nærmere aftale med amtet,

at tagrender og nedløb udføres i kobber,

at arealet omkring hallen belægges med betonsten magen til belægningen på P-pladsen,

at hallen inclusive halvtaget ikke opføres nærmere end 6 meter fra fredningsgrænsen mod ejendommen matr. nr. 30 b Askov by, Malt,

og

at der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke fæles flere end 3 træer på eller ved byggefeltet.

Om sagens nærmere omstændigheder er oplyst følgende:

Fredningsplanudvalget for Ribe amt rejste i et brev af 12. februar 1974 fredningssag for den østlige del af Skibelund Krat; sagen omfattede ejendommene matr. nr. 9 b og 10 c Skodborghus, Vejen, samt matr. nr. 30 d, 30 e, 31 g, 31 i og 31 l Askov, Malt, tilhørende Skibelundforeningen. I begæringen har fredningsplanudvalget anført blandt andet om baggrunden for fredningen:

".....

Fredningsforslaget omfatter ca. 10 ha. af de skovklædte skrænter på nordsiden af Kongeå-dalen, som danner overgangen mellem selve ådalen og den nord for beliggende moræneflade Brørup-bakkeø. Arealerne, der påstås fredet, er kun den østligste del af Skibelund Krat, som ejes af interessentskabet "Skibelundforeningen", men fredningen må ses som et led i en eventuel større fredning af

skrantområdet senere. Ydermere er området en del af interesseområdet for den store verserende Kongeå-fredning, som i 1972 af herværende fredningsplanudvalg blev indsendt til kulturministeriet.

.....

Ud over de naturvidenskabelige interesser - navnlig de geologiske og botaniske - har området også stor kulturhistorisk og rekreativ betydning. Det skal således nævnes, at der har været afholdt grundlovsfester og folkelige møder i Skibelund Krat siden 1865, og at området siden 1869 har været ejet af Skibelundforeningen. Skoven rummer ud over festpladsen med plads til ca. 4.000 mennesker, en mindre restaurant, parkeringsplads og publikumstoiletter. Der er i "Krattet" placeret et stort antal mindesmærker for personer med tilknytning til det nationale arbejde. Flere af disse mindesmærker er blevet fredet ved deklaration. Endvidere er der på arealerne lyst fredskovpligt. Tilplantningen er iøvrigt væsentlig årsag til, at området har fået sin store rekreative betydning. "Krattet" er, som det fremtræder nu, for hovedpartens vedkommende plantet i de godt 100 år, det har været ejet og drevet af foreningen. Da man aldrig har haft et forstligt sigte med skoven, er der plantet et stort antal af vore almindeligste løv- og nåletræer. Dette har skabt en ualmindelig varieret skov. Der er anlagt spadserestier i skoven.

Et af Skibelundforeningens formål i relation til Skibelund Krat er at bevare "Krattet" og hæge om de nationale og folkelige mindesmærker, der er eller bliver opstillet i Skibelund Krat.

Dette er i de seneste år blevet vanskeligt, idet grundlovsfesterne nu, i modsætning til tidligere, ikke giver store overskud til pleje og vedligeholdelse af området. I flere år har man derfor indskrænket vedligeholdelsesarbejdet, og resultatet er, at væsentlige dele af skoven i dag fremtræder meget tætte, og at mindesmærkerne derfor

stadig i stigende omfang står i skygge og mørke, ligesom
veje og stier er i dårlig forfatning....."

Fredningsnævnet tog fredningspåstanden til følge. Fredningsnævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at de fredede arealer såvel på grund af deres landskabelige værdi som deres beliggenhed havde væsentlig betydning for almenheden, ligesom nævnet fandt det af væsentlig interesse af historiske hensyn, at området blev bevaret og plejet.

Fredningsnævnet fastsatte herefter følgende generelle fredningsbestemmelser for området:

"....."

1. De fredede arealer skal bevares uændret som skov (fortrinsvis løvskov) med lysninger, festpladser, mindesten, stier, veje og parkeringsanlæg m.v.
2. De eksisterende bygninger administreres og vedligeholdes af Skibelundforeningen. Mindre om- og tilbygninger kan foretages, medens nybyggeri, herunder genopførelser og større tilbygninger, skal godkendes af fredningsnævnet.
3. Der skal være offentlig adgang til arealerne, dog eventuelt eventuelt bortset fra mindre oplags- og havearealer omkring pavillonen. I forbindelse med arrangementer, som sædvanligvis afholdes af Skibelundforeningen, eller som tilgodeser samme formål som foreningen, skal en større del af "Krattet" dog kunne afspærres.

....."

I årene efter gennemførelsen af fredningen af Skibelund Krat - og senest i 1987 - har fredningsnævnet meddelt Skibelundforeningen dispensationer til udvidelse af Skibelund Pavillonen, der i dag er et moderne hotel med værelser og restaurationsdrift, som drives af en forpagter.

I et brev af 13. april 2000 har Vejen kommune på Skibelundforeningens vegne ansøgt om dispensation til at opføre en 144 kvadratmeter stor lagerbygning på ejendommen matr. nr. 30 e Askov by, Malt, beliggende Skibelund Krat 4, 6600 Vejen.

Det fremgår af kommunens brev, at lagerbygningen ønskes opført i tilknytning til Hotel Skibelund Krat som en fritliggende bygning nord for hotellet.

Det fremgår endvidere af brevet, at Skibelund Krat er omfattet af lokalplan nr. 56. Lokalplanområdet er fredet, idet det indgår i den historiske fredning, som i 1974 blev gennemført med henblik på at bevare Skibelund Krat med de nationale og folkelige mindesmærker. Området er pålagt fredskovpligt.

Det fremgår endelig af brevet, at Hotel Skibelund Krat efter den seneste udvidelse har oplevet en positiv vækst som hotel i lokalområdet og møde- og kursussted for virksomheder og foreninger i hele Danmark. De seneste års vækst har derfor medført et øget behov for lagerkapacitet til sæsonvarer og frostvarer, samt lagerplads for borde, stole og bænke m.v. i tilknytning til hoteldriften.

Vejen kommune har afslutningsvist anført, at kommunen er positivt indstillet overfor projektet, hvorfor kommunen vil meddele tilladelse til byggeriet på betingelse af, at der meddeles de fornødne dispensationer og tilladelser fra amtet, fredningsnævnet samt Skov- og Naturstyrelsen.

Det fremgår af det tegningsmateriale og de beskrivelser, der er vedlagt kommunens brev, at lagerbygningen påtænkes opført på ejendommen matr. nr. 30 e Askov by, Malt og på nordsiden af vejen Skibelund Krat umiddelbart op til fredningsgrænsens nordvestlige hjørne.

I et underbilag til sagen og tegningsmateriale er lagerbygningen nærmere beskrevet.

Det fremgår heraf, at lagerbygningen skal opføres som en

kvadratisk bygning med målene 12 x 12 meter, at taget skal bæres af en pyramidekonstruktion i stål med en taghældning på 15 grader, at der i kippen skal monteres et 2 x 2 meter stort ovenlys med en vindueshældning på 15 grader, samt at ydervæggene, der skal beklædes med træ, opbygget på klink med lodrette feltinddelinger, skal males svensk rød, og at taget skal udføres i sort tagpap med listetækning. Tagrender og tagnedløb skal udføres i kobber. Arealerne omkring lagerbygningen skal belægges med betonsten, svarende til belægningen på parkeringspladsen ved hotellet.

I et brev af 19. juni 2000 til fredningsnævnet har amtet oplyst, at amtet har besigtiget lokaliteten, hvor lagerbygningen påtænkes opført for at kunne vurdere, hvorledes lagerbygningen vil kunne indpasses i området. Det hedder herefter i brevet:

"På baggrund af denne besigtigelse, kan det oplyses:

at man fra amtets side ud fra en samlet vurdering ikke er i stand til at pege på en bedre placering end den ansøgte,

at den ansøgte bygning..... ses at kunne detailplaceres mellem kørebanekanten og skovbevoksningens nordafgrænsning - hvor imellem afstanden er ca. 32-34 m - uden at der slås hul i skovbrynet, og dermed vil bygningen ikke blive synlig set fra nord,

at placeringen her kan ske uden et større indgreb i træbevoksningen (2-3 træer må formentlig fældes),

at en bygning på det ansøgte sted vil kunne føre til mere ordnede forhold, idet bygningen vil kunne erstatte den udendørs oplagring, man i dag har på stedet (en stor container, affaldscontainere, paller, emballage mv.),

og

at der ved rigtigt valg af materialer og farver til byg-

ningen vil være mulighed for at opnå en visuel rimelig løsning.

Ved sagens vurdering i relation til fredningsbestemmelserne bør man efter amtets vurdering være opmærksom på, hvad det primære formål med fredningen var samt på det forhold, at fredningens gennemførelse i 1974 reelt byggede på en frivillig aftale mellem Skibelundforeningen, Fredningsnævnet og det daværende fredningsplanudvalg. Fredningen/aftalen skyldtes, at der var et stort behov for at få hele området plejet. Navnlig i området med de nationale mindesmærker umiddelbart øst for hotellet var der et stort behov for pleje, idet skovbevoksningen her havde lukket udkikket fra landevejen op mod mindesmærkerne. Fredningserstatningen blev derfor primært ydet ved, at staten ved fredningsplanudvalget betalte omkostningerne til en omfattende pleje og til at få etableret lysningen i skovbevoksningen....."

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 21. juni 2000.

I mødet deltog Skibelundforeningens formand Vagn Smed, Vejen, der tillige repræsenterede Danmarks Naturfredningsforening, restauratør Jens Mortensen, Hotel Skibelund Krat, afdelingsarkitekt Niels Fjord, teknisk forvaltning, Vejen kommune, topograf Jørgen Ellegaard, Plan- og landskabsafdelingen, Ribe amt, og forstfuldmægtig Mads Jensen, Haderslev statsskovdistrikt.

Afdelingsarkitekt Niels Fjord forelagde projektet og redegjorde på grundlag af tegningsmaterialet for den projekterede lagerhal og den påtænkte placering på parkeringsarealet nord for hotel Skibelund Krat. Han anførte blandt andet, at hallens tag er udformet således, at det passer til de afvalmede tage på hotelbygningen. Hallen skal opføres i en sådan afstand fra fredningsgrænsen, at bygningen ikke gør indgreb i skovbrynet mod nord, men det vil være nødvendigt at fælde et

par træer.

Afdelingsarkitekt Niels Fjord tilføjede, at der tidligere har ligget en mindre staldbygning på stedet. Hotel skibelund Krat ønsker at opføre lagerbygningen for bedre at kunne skaffe lagerplads til sæsonvarer og opbevaring af havemøbler mv. I forbindelse med byggeriets gennemførelse skal containeren, som benyttes til lager, fjernes; affaldsspandene vil få plads bag lagerbygningen.

Topograf Jørgen Ellegaard oplyste, at lagerbygningen incl. halvtaget måler 16 meter i dybden. Amtet har vurderet forslaget til placeringen af lagerbygningen og kan ikke pege på en mere optimal placering end den, bygherren og kommunen har foreslået. Såfremt bygningen opføres på det foreslået sted, slås der ikke hul i skovbrynet. Det vil være en fordel for Hotel Skibelund Krat, at myndighederne giver de fornødne tilladelser og dispensationer til opførelsen af lagerbygningen, fordi der herved skabes ordnede forhold på stedet.

Restauratør Jens Mortensen tilføjede, at det er hans intention med byggeriet at få den nødvendige oplagsplads, således at containeren og affaldsspandene kan blive fjernet. Lagerbygningen kan ikke opføres andre steder end på det foreslåede sted. Hotellet er herefter fuldt udbygget indenfor de givne rammer.

Forstfuldmægtig Jens Madsen efterlyste svar på spørgsmålet om, hvad der skulle ske, næste gang der opstår behov for en udvidelse af hotellet. Han bemærkede, at fredskovspligten blev ophævet i 1988 i forbindelse med en udvidelse af hotellet, som gennem årene er udbygget ved gentagne knopskydninger. Disse knopløsninger er bekymrende.

Vagn Smed oplyste, at Danmarks Naturfredningsforening ikke har indvendinger mod projektet.

Fredningsnævnets afgørelse:

På grundlag de oplysninger, der er forelagt nævnet om bag-

grunden for fredningen af Skibelund Krat, og den omstændighed at lagerhallen ikke skal opføres i den centrale del af det fredede område, men i udkanten af dette, og således at den ikke hindrer udsynet over området, finder fredningsnævnet, at en dispensation til byggeriet ikke strider mod formålet med fredningen af krattet. Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 Skibelundforeningen dispensation til at opføre lagerhallen på de vilkår, der er nævnt ovenfor.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, af Skibelundforeningen, Vejen kommune, Ribe amtskommune, Danmarks Naturfredningsforening, Skov- og naturstyrelsen, lokale foreninger og andre, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indsendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til naturklagenævnet.

Byggeriet må derfor ikke sættes i gang, før klagefristen er udløbet.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før klagen er færdigbehandlet og afgørelsen stadfæstet af naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Esbjerg, den 22. juni 2000.

Vagn Kastbjerg,
formand for fredningsnævnet.

Skov- og Naturstyrelsen

8. kontor

Haraldsgade 53

2100 København Ø.

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Sags nummer 152/2012: Ansøgning fra Vejen Kommune om dispensation til at anlægge en dobbeltrettet cykelsti og venstresvingsbane ved Skibelund Efterskole.

Vejen Kommune har den 19. december 2012 ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til at anlægge en dobbeltrettet cykelsti langs Kongeåvej og en venstresvingsbane ved Skibelund Efterskole for at forbedre de trafikale forhold for cyklister, som cykler fra Vejen gennem Skibelund Krat til Frihedsvej i Kongeådalene og offentlighedens adgang til krattet.

En del af anlægsarbejdet berører arealer, der er fredet ved kendelse, afsagt af Fredningsnævnet for Ribe Amt den 5. juni 1974 om fredning af den østlige del af Skibelund Krat, Vejen Kommune. Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at de fredede arealer skal bevares uændret som skov med lysninger, festpladser, mindesten, stier, veje og parkeringsanlæg.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation fra kendelsen.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Vejen Kommune dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, til projektets gennemførelse på de vilkår, der fremgår under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Skibelund Krat, der rejser sig op over Kongeådalene, er for hovedpartens vedkommende plantet for godt 140 år siden. Krattet indeholder et betydeligt antal af de almindeligste løv- og nåletræer. Der er herved skabt en ualmindelig varieret skov.

Der er i den østlige del af krattet et stort antal mindesmærker for politikere og andre personer med tilknytning til det nationale arbejde i Sønderjylland og Danmark. Flere af mindesmærkerne er fredet ved deklarationer.

Sagen om fredning af Skibelund Krat blev rejst for at bevare de naturvidenskabelige, herunder geologiske og botaniske, samt kulturhistoriske interesser, der knytter sig til området, og af hensyn til områdets rekreative betydning. Fredningsforslaget omfattede kun de østlige dele af Skibelund Krat, men skal ses i sammenhæng med fredningen af Kongeådalene.

Fredningsnævnet for Ribe Amt tog fredningspåstanden til følge. Nævnet har i kendelsen lagt vægt på, at de fredede arealer såvel på grund af deres landskabelige værdier som deres beliggenhed har væsentlig betydning for almenheden. Fredningsnævnet fandt "det af væsentlig interesse af historiske hensyn, at området bevares og plejes".

Fredningsnævnet bestemte derfor i fredningsbestemmelsernes § 1, at

”De fredede arealer skal bevares uændret som skov (fortrinsvis løvskov) med lysninger, festpladser, mindsten, stier, veje og parkeringsanlæg m.v.”

Vejen Kommune har den 19. december 2012 ansøgt fredningsnævnet om dispensation til at anlægge en dobbeltrettet cykelsti langs Kongeåvej og en venstresvingsbane på Kongeåvej – set fra vest. Kongeåvej er anlagt umiddelbart uden for Skibelund Krat.

Vejen Kommune har anført i brevet, at cykelstien langs Kongeåvej ved Skibelund Krat igennem Kongeådalene er en del af den jyske hærvej og derigennem en del af den nationale cykelrute 3 ”Hærvejsruten” samt en del af VisitVejens cykelrute ”Vejen Syd”. Cykelruten åbner det rekreative område syd for Vejen by for cyklister. I dag er området ikke attraktivt at cykle i, fordi kantbanerne på Kongeåvej kun er 25 cm brede inklusiv en 10 centimeter bred stribet. Det er derfor ikke optimalt at være blød trafikant på Kongeåvej. Det er hovedformålet med projektet at skabe en tryk passage for cyklister over Kongeåvej, at forbinde Vejen by med det sydlige opland, at forbedre de rekreative muligheder med adgang til den sydlige Hærvej og den kommende ”Kongeåsti”, at skabe en tryk cykeloplevelse, og at etablere en trafiksikker adgang til Skibelund Efterskole.

Vejen Kommune har oplyst i brevet, at en lille del af cykelstien berører det fredede område på matr. nr. 31 o Askov by, Malt. I forbindelse med anlægget af cykelstien på det fredede område skal der fældes et bøgetræ.

Vejen Kommune har endvidere oplyst i brevet, at projektområdet ligger ca. 800 meter nord for Natura 2000-område nr. 91, Kongeåen. På grund af projektets beskudte omfang vurderer kommunen, at cykelstien ikke vil påvirke nogen af de arter eller naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Vejen Kommune har endelig oplyst, at der inden for et kvadrat på 10 x 10 km findes følgende bilag IV-arter: Vandflagermus, sydflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og grøn mosaikguldsmed, samt at kun nogle af flagermusarterne forventes at findes i Skibelund Krat. Vejen Kommune vurderer derfor, at anlægget af cykelstien, der er et minimalt indgreb i området, ikke vil påvirke arterne eller deres levesteder.

I en projektbeskrivelse, dateret den 20. november 2012, og vedlagt ansøgningen, har Vejen Kommune anført.

”Den ca. 250 meter lange sti anlægges i egen tracé langs sydsiden og nordsiden af Kongeåvej.

Stien tilsluttes og påbegyndes ved Frihedsvej. For at sikre cyklisterne krydsning af Frihedsvej etableres der oversigtsareal langs cykelstien 3 x 55 meter og langs Frihedsvej 3 x 42 meter.

Herfra løber stien i egen tracé langs sydsiden af Kongeåvej. Ved adgangen til Skibelund Efterskole anlægges der en venstresvingsbane... Dette giver mulighed for stitrafikanter at krydse Kongeåvej på en sikker måde i begge retninger.

På nordsiden løber stien langs Kongeåvej og tilsluttes Skibelund Krat som en skovvej-grusvej...

Stien anlægges med en asfalteret bredde på 2,5 og 1,0 m bredde rabatter og den placeres bag eksisterende grøft og langs det nuværende skel..."

Det er under fredningsnævnets behandling af sagen oplyst, at der i forbindelse med etableringen af venstresvingsbanen ved Skibelund Efterskole skal fældes et 2 meter bredt bælte af træer langs nordsiden af Kongeåvej. Vejen Kommune har derfor overfor skovmyndighederne tilkendegivet, at det er muligt at rørlægge grøften langs Kongeåvej ud for skibelund Krat; vejudvidelsen i forbindelse med etableringen af venstresvingsbanen kan derfor ske mod syd, så det undgås at berøre skovbrynet nord for vejen.

Vejen Kommune har endelig oplyst, at de fredede arealer, som berøres af projektet, ejes af Skibelund Foreningen.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har i høringsbrev af 4. april 2013 anmodet Skibelund Foreningen, Vejen Kommune, Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 18. april 2013.

Der er ikke ved høringsfristens udløb rejst indsigelser mod projektet.

Fredningsnævnets afgørelse:

Denne afgørelse er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra en fredningsbestemmelse, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Det er formålet med fredningen af Skibelund Krat at bevare arealerne i deres nuværende tilstand – tilstanden på tidspunktet for fredningens gennemførelse.

Skibelund Krat ligger på den nordlige skrænt i Kongeådalene og danner et markant skel mellem ådalen og det ovenfor liggende landskab.

Cykelstien berører det sydvestligste hjørne af det fredede område, og anlægget af stien medfører kun et beskedent indgreb i det fredede område. Anlægget af cykelstien vil forbedre offentlighedens adgang til Skibelund Krat og den projekterede Kongeåsti.

De arealer, der berøres af cykelstien, ligger uden for det nærmeste Natura 2000 område - nr. 91 Kongeå - der ligeledes har status som habitatområde.

Fredningsnævnet kan kun meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis projektet ikke indebærer forringelse af naturtyperne og levestederne

for de arter eller betydelige forstyrrelser af de arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Vejen Kommune har vurderet, at projektet ikke vil have negativ indflydelse på bilag IV arterne eller arternes levesteder.

På denne baggrund vurderer fredningsnævnet, at projektet ikke strider mod formålet med fredningen af Skibelund Krat. Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Vejen Kommune dispensation til at gennemføre projektet på vilkår, at overskudsmaterialer fra anlægsarbejdet deponeres uden for det fredede område.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøankenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Modtageren af afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis klagefristen udløber en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage skal indsendes til Fredningsnævnet, c/o Retten i Kolding, Kolding Åpark 11, 6000 Kolding, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Naturklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller

3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f. eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast til partshøring.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Anlægsarbejdet må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del
Kolding, den 16. maj 2013

Vagn Kastbjerg
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Vejen Kommune, Teknisk Forvaltning, post@vejenkom.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/ Mogens Kjær Poulsen, vejen@dn.dk

Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV, fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådet c/o Lone Høgholt rekantsomraadet@friluftsradet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk

DOF Vejen, Vejen@dof.dk

Inge Lise Møller Jensen, Vejen Kommune, ilmk@vejenkom.dk

Skibelund Foreningen v/ formanden Jørn T. Andersen, Rugtoften 40, 6630 Rødding.

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-44-2019: Ansøgning fra Vejen Kommune om dispensation til at renovere Skibelund Krat.

Fredningsregisterets nummer: 05777.00 – Skibelund Krat

Ansøgningen

Vejen Kommune og interessentskabet ”Skibelund foreningen” har den 9. juli 2019 ansøgt fredningsnævnet om dispensation til at renovere Skibelund Krat, der ligger syd for Askov på bakkedraget ovenfor Kongeådal. Projektet omfatter renovering af adgangsvejene, amfiscenen, etablering af en sceneoverdækning, renovering af festpladsen, stisystemet, parkeringsarealerne m.v.

Retsgrundlaget

Den østlige del af Skibelund Krat blev fredet ved afgørelse, truffet den 5. juni 1974 af Fredningsnævnet for Ribe Amt.

Sagen om fredningen af den østlige del af Skibelund Krat blev rejst af Fredningsplanudvalget for Ribe Amt.

Fredningsforslaget omfattede ca. 10 ha. af de skovklædte skrænter på nordsiden af Kongeådal, som danner overgangen mellem ådal og Brørup Bakkeø.

Det fremgår af afgørelsen om fredningen af den østlige del af Skibelund Krat, at krattet - ud over de geologiske og botaniske interesser, der knytter sig til området - tillige har stor kulturhistorisk og rekreativ betydning. Der har siden 1865 været afholdt grundlovsfester og folkelige møder i krattet. Der er i krattet rejst et stort antal mindesmærker for personer med tilknytning til det nationale arbejde.

Det fremgår endvidere af afgørelsen om fredningen af krattet, at et af Skibelundforeningens formål er at bevare ”Krattet og hæge om de nationale og folkelige mindesmærker, der er eller bliver opstillet i Skibelund krat”.

Fredningsnævnet for Ribe Amt har fastsat blandt andet følgende fredningsbestemmelser for den østlige del af krattet:

”...

1.

De fredede arealer skal bevares uændret som skov (fortrinsvis) løvskov med lysninger, festpladser, mindesten, stier, veje og parkeringsanlæg m.v.

2.

De eksisterende bygninger administreres og vedligeholdes af Skibelundforeningen. Mindre om- og tilbygninger kan foretages, medens nybyggeri, herunder genopførelser og større tilbygninger, skal godkendes af fredningsnævnet...”

Afgørelsen indeholder ikke særskilte bestemmelser om festpladsen, den scene, der er opført i krattet, eller om mindesmærkerne.

Området ligger ca. 800 m nord for Natura 2000-område nr. 91 og Habitatområde nr. 80, Kongeå.

Fredningsnævnet skal derfor, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, tage stilling til, om betingelserne for at dispensere til projekternes gennemførelse er opfyldt, og hvorvidt en dispensation til gennemførelsen af projekterne vil stride mod Danmarks internationale forpligtelser ifølge habitatdirektivet.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets afgørelse

Denne afgørelse er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Fredningsnævnet meddeler Vejen Kommune og Skibelundforeningen dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, til at gennemføre projektet, bortset fra den del af projektet, som vedrører etablering af en overdækning af scenen samt en ny belægning af brosten under genforeningsstenen og etableringen af trappe, udført i granitsten, til toppen af gravhøj nr. 3507:15

Begrundelsen for afgørelsen fremgår under afsnittet ”Fredningsnævnets begrundelse”.

Vilkår for dispensationen

Der gælder disse vilkår for dispensationen:

at revitaliseringsarbejdet skal udføres i overensstemmelse med beskrivelsen i ansøgningen.

at arbejdet skal foregå under størst mulig hensyntagen til de fredede arealer.

at arbejdet med at sætte belægningen omkring gravhøjene om skal ske med et absolut minimum af gravearbejde,

at der ved gravhøjene ikke må graves dybere end eksisterende bundopbygning,

at reetablering af højfoden på fortidsminderne med fredningsnumrene 3507:14 og 3507:15 ikke må medføre gravearbejder i selve højene, og

at den reetablerede højfod på de 2 gravhøje tilsås i græs af samme karakter som eksisterende.

Hvis vilkårene ikke overholdes, bortfalder dispensationen.

Sagens baggrund:

Vejen kommune har i ansøgningen blandt andet anført:

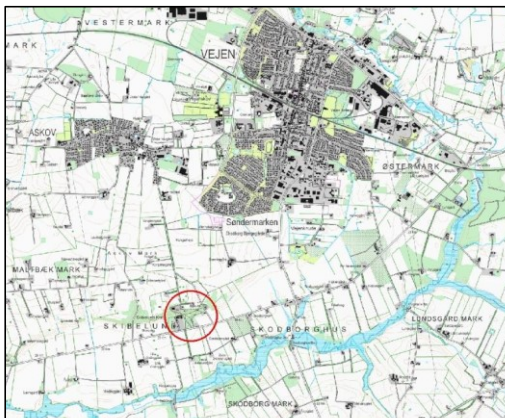
”...

Dispensation fra fredningen af Skibelund Krat til ”Projekt revitalisering af Skibelund Krat”

Skibelundforeningen og Vejen Kommune m.fl. har indledt et samarbejde om at få revitaliseret Skibelund Krat. Historisk set har Skibelund Krat været et brugt mødested og det skal det være igen.

Det er meningen, at Skibelund Krat skal danne rammen om fejringen af 100-året for genforeningen i juni 2020.

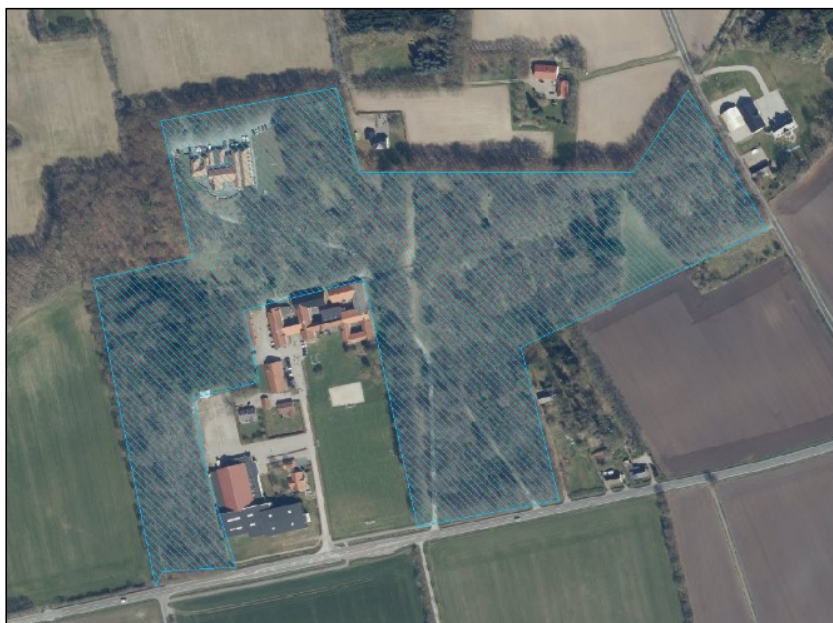
Præsidiat for fejringen af 100-året for genforeningen i 2020 har netop udpeget revitaliseringen af Skibelund Krat til et såkaldte fyrtårnsprojekt. Med dette projekt er der lagt op til en gennemgående renovering af anlægget og en understregning af det historiske sted, som Skibelund krat er.

Placeringen af Skibelund Krat nord for Kongeåen.

Skibelund Krat ligger ca. 1500 m sydvest for Vejen på matrikel numrene 30d, 30l, 30m, 31i, 31l, 31g, 31o Askov By, Malt og 9b Skodborghus Hdg. Vejen. Arealerne ejes af Skibelundforeningen.

Hele området er omfattet af fredningen af Skibelund Krat af den 5. juni 1974.

Det fredede område, der ejes af Skibelundforeningen er skraveret med blå.

Projektet omfatter følgende delprojekter:

1. Ankomst fra nord (nordlige p-pladser, samt adgangsvej/sti ind i krattet).
2. Amfiscene og Den Sønderjyske Indgang
3. Sceneoverdækning
4. Festplads, stier og parkering
5. Fire monumenter
6. Modersmålet og omlægning af vejadgang
7. Magnusstenen
8. J. C. Lindbergs Høj og høj med genforeningssten

Ad 1. Ankomsten fra nord, nordlige p-pladser og adgangsvej/sti ind i krattet.

Når man ankommer til Skibelund Krat fra nord, fører vejen hen til Hotel Skibelund Krat. Længs vejene er der p-pladser mellem træerne. Nogle steder parkeres på skovbund og andre steder på grus. P-pladserne ønskes renoveret. Et enkelt træ, der står meget klemt, fjernes. Omkring resterende træer friholdes der for grus og nærmere end 3 m fra stammen graves med håndkraft. Det grusbelagte areal udvides med ca. 40 m².

For at sikre busadgang til krattet ønskes der desuden etableret en busvendeplads i slotsgrus markeret med en kant af brosten. Busser har ingen muligheder for at vende i dag. Busvendepladsen etableres på en af de eksisterende p-pladser mellem træerne, men det grusbelagte areal udvides med ca. 35 m².

Længs p-pladsen står en række natursten. De flyttes imens arbejdet foregår og genplaceres langs kanten af parkeringsarealet. Der skal forventes at 1-5 sten skal udskiftes da disse skiller sig ud fra de andre sten.

P-pladserne som de fremstår i dag.

Formidling i ankomstområdet

Når man kommer til området, mødes man i dag af to skilte der fortæller om historien, kunsten og naturen i området. De ønskes suppleret med et mere i lignende skilt, samt en holder til en folder om Skibelund krat. Skiltene kan enten placeres på eksisterende holder eller i holder af egetræ. Desuden ønskes der suppleret med et wi-fi hotspot, der placeres meget diskret. Wi-Fi skal gøre det muligt at downloade viden og fortællinger om krattet, så kendskabet til krattets historiske og kulturelle betydning øges. Med samling af informationsmaterialet her ved ankomsten skal der ikke placeres noget rundt ved monumenterne. Dog ønskes der også opsat et skilt ved den sydlige indkørsel til krattet.

Skilte ved ankomsten fra nord.

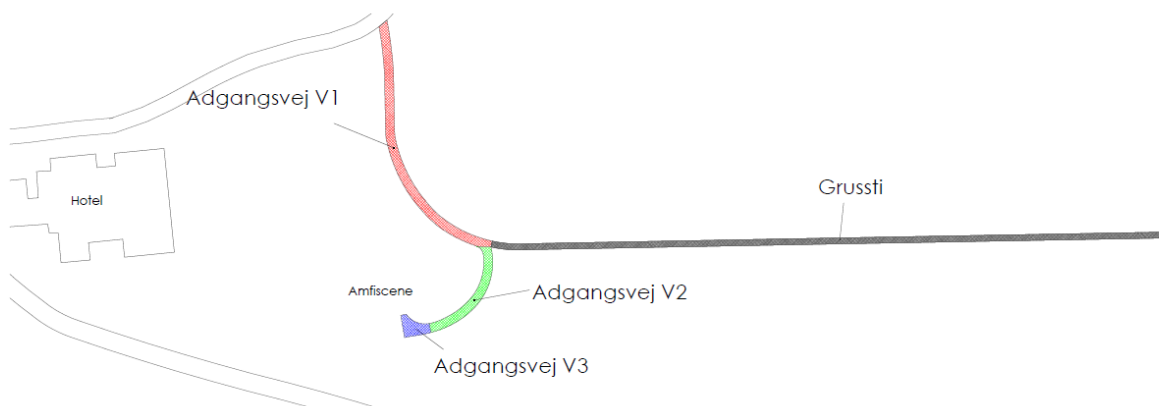

Sti ind i krattet set fra nord.

Adgangssten ind i krattet etableres i en bredde på 3 m. Overfladen rømmes af og vejen opbygges med makadam og slotsgrus (adgangsvej V1 på tegningen herunder). Denne opgradering af stien er med til, at øge tilgængeligheden til området for kørestolsbrugere samtidig med, at der sikres adgang til scenen med det udstyr, der måtte være nødvendigt til arrangementer. Ved indkørslen monteres en pullert af træ, der kan vippe.

Desuden nyetableres en vej hen til scenen (Adgangsvej V2) og der etableres en lille vendeplads (V3). For V2 og V3 afsluttes med et lag muld og der sås græs, for at stierne falder så meget ind i omgivelserne som muligt.

Fra amfiscenen hen til genforeningshøjen er der en grussti. Stien ønskes renoveret, så kørestolsbrugere også får mulighed for at færdes i krattet og for, at stien bliver mere vedligeholdelsesfri. Ved renoveringen rømmes overfladen af i 2 m bredde og stien opbygges på ny med 10 cm slotsgrus. Se principskitse for opbygningen af stierne.

Skitse over renovering af stier.

Ad 2. Amfiscene og Den Sønderjyske Indgang.

Amfiscenen i Skibelund Krat trænger til renovering. Stensætningerne ved siddepladserne er mange steder skredet sammen. Desuden har mange års løvfald betydet, at siddetrinenes højde er reduceret og det samlede udtryk af amfiteateret er sløret. Et stykke med trin mangler helt, da området er blevet brugt til kørsel ned til scenen. Selve scenegulvet er knækket flere steder og holdes oppe af nogle træstolper udover de oprindelige søjler.

Amfiscenen 2019. Den Sønderjyske Indgang ses til højre i billedet med buer over. Det er tanken, at buerne fjernes for at åbne indgangen op. Buerne var der ikke oprindeligt, men er kommet til omkring 1943. Indgangens bredde reduceres lidt, for at skabe mere plads til scenen, som ønskes placeret midt for publikum.

Visualisering af selve scenen efter renoveringen med stenkant foran og åbning af Den Sønderjyske Indgang. Der etableres bøgehæk bag scenen for at skabe en pæn afslutning og for, at man ikke skal falde ned af den meget stejle skråning bag scenen. I gamle dage var der et hegn af granrøfter her.

Amfiscenens tilskuerpladser renoveres, så det får et mere veldefineret udtryk. Trinnene aførmes for græstørv og overfladen reguleres, så siddefladerne bliver jævne med et lille fald ind mod midten. Stensætningerne rettes op og indbygges i terrænet som de eksisterende. Ca. 75 % stensættes om/genoprettes og ca. 10 % nye sten tilføres. Siddetrinene retableres på det stykke, som er anvendt til kørevej. I den vestlige side fjernes de yderste siddepladser for at skabe en gennemgående linje. Til sidst sås græs, så overfladen på siddetrinene får samme udtryk som i dag.

Scenen i Skibelund krat i dag.

Scenegulvet er knækket flere steder og stolper under scenen holder det oppe. Der støbes et nyt betongulv og en betonramme omkring scenen, der går 60 cm ned i jorden ved forsiden af scenen og 100 cm ned i jorden på bagsiden af scenen. Hulrummet under scenen fyldes op med komprimeret sand. Overfladen på scenen bliver kostet beton, for at skabe et rustikt udtryk, som passer til stedet. Der etableres en gennemgående stensætning foran scenen, der dækker helt for betonrammen. Den nye scene bliver 6 x 7,7 m. Den gamle betonplade var lidt mindre, men selve scenen, som både består af betongulv og græsflade, udvides kun mod vest, hvor buerne var. Der inddrages ikke yderligere skov i forhold til de nuværende forhold. Skrænten bag scenen ryddes for opvækst og der foretages mindre terrænreguleringer.

"Den Sønderjyske Indgang" set fra syd.

Det er ønsket, at buerne fjernes og indgangen åbnes op og gøres smallere. Opgangen til scenen er inddelt i to etaper. Nederst mod vejen er der i dag en trappe af rafter og øverst en stejl jordsti (her dækket af blade). Der ønskes etableret en ny trappe med en bredde på 150 cm hele vejen op ved sætning af en granitforkant, som bagstøbes i beton. Trinfladen laves i komprimeret slotsgrus.

Der hvor buerne fjernes, etableres en stensætning på siderne. For at der ikke bliver for stort et terrænspring etableres den som to trin. Stensætningen fortsættes ned til den første gennemgående sti med en jævnt faldende højde. På den nederste del afgrænses stien på begge sider af en enkelt række sten. På vestsiden af Den Sønderjyske Indgang står to egetræer der er skadede i toppen. De fjernes for at kunne gennemføre renoveringen med den nye stensætning. Disse træer står klemmt inde mellem de resterende træer.

For Skibelundforeningen er renoveringen af Den Sønderjyske Indgang vigtig, da man historisk set kom både fra syd og fra nord til de møder og det nationale fællesskab, som man var fælles om. I mange år har den primære adgang været fra nord og det ønsker man at ændre på, så det bliver mere lige. Derfor har det også være vigtigt for foreningen, at der kommer p-pladser syd for amfiscenen.

Ad 3: Sceneoverdækning

Scenen spiller en central rolle for Skibelund Krat som mødested. Skibelundforeningen ønsker derfor de bedst mulige faciliteter omkring scenen, så det giver gode muligheder for forskellige arrangementer fremover. En overdækning gør det også muligt at have arrangementer gennem hele sæsonen, og når den ikke er i brug til taler, musik eller teater, kan scenen bruges som overdækket madpakkested. Der sendes to løsningsforslag.

Den første model er inspireret af den model, som blev etableret på Sandpladsen i Søndervig. Modellen skal tilpasses så den passer til scenen i Skibelund Krat. Overdækningen er udført i et lyst plastmateriale udspændt på kraftige teltstænger. Den kan foldes sammen og skjules i en kasse, der i Skibelund Krat kunne udformes som en bænk. Metallet på billedet herunder kunne beklædes med trælameller, så den i sammenklappet form ligner en buet træbænk, med en sidehøjde på 45 cm. Fordelen ved denne løsning er at den kun har en lille påvirkning på oplevelsen af det omgivende krat, når den er slået sammen. Størrelsen er ca. 7,5 m bred, 5 m dyb og 4,5 meter i højden.

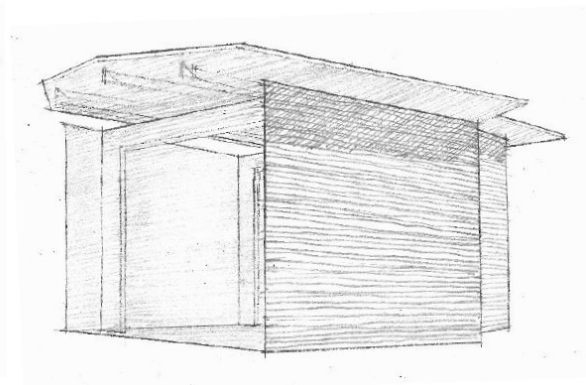
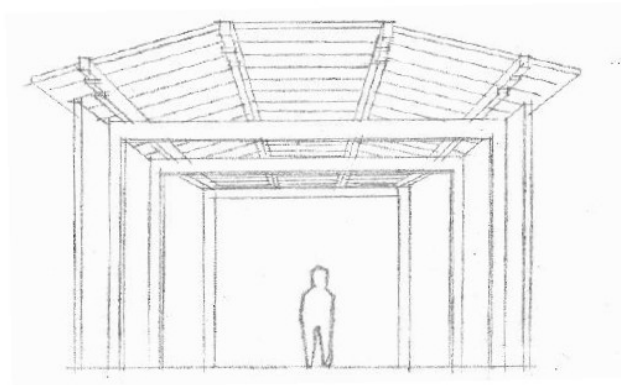

Løsning 1 kunne være en tilpasning af denne scene fremstillet til Sandpladsen i Søndervig, hvor overdækningen skjules i eget fundament.

Visualisering af løsning 1 på scenen i Skibelund Krat

Den anden model er en permanent overdækning, der er udviklet af arkitekt Steffen Søndergaard til stedet. Overdækningen er udført i træ med henblik på den bedst mulige tilpasning til Skibelund Krats træbevoksning. Det er når der er arrangementer i krattet, at allerflest besøgende vil være til stede og opleve området. Her vil overdækningen være i brug. Her vil en overdækning i træ falde bedre ind i det samlede udtryk i krattet. Desuden vil den være mere anvendelig som madpakkeområde hele sæsonen, ligesom scenen vil være mere anvendelig for daglige, mere spontane arrangementer.

Løsning 2 er en permanent overdækning, der er lavet i træ for at falde ind i omgivelserne. T.v. set forfra. T.h. ses formen på bygningen fra siden. Det er dog tanken, at der på væggene laves en åben vandret beklædning med trælameller, så der opnås en transparens, der tillader dagslysindfald fra alle sider og gør bygningen mere let og gennemsigtig.

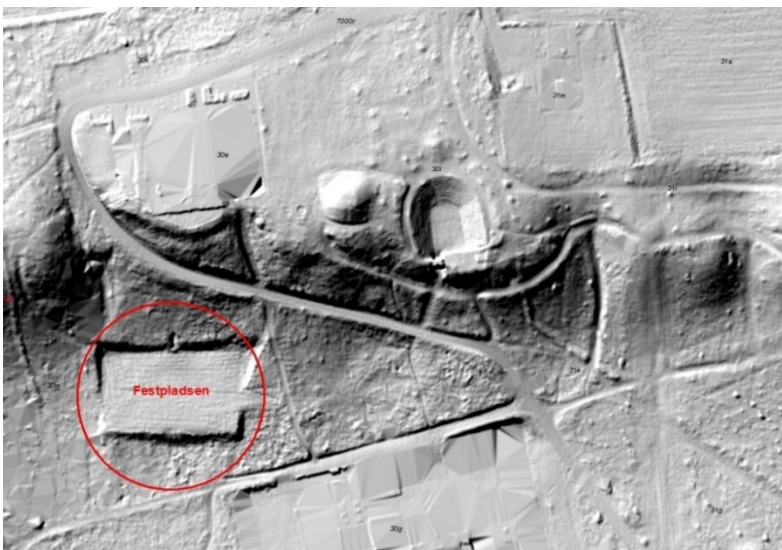

Visualisering af løsning 2 med lameller på siderne. Her er bygningen centreret omkring midteraksen for publikumspladserne. Det er muligt, at den skal tilpasses scenen, så den bliver lidt bredere. Arkitekttegningen, der er sat ind her, var lidt i frøperspektiv, så man skal forestille sig en bygning, hvor taget er lidt mere fladt.

Ad 4: Festpladsen, stier og ny sydlig parkeringsplads

I Skibelund Krat findes en festplads. Den blev tidligere anvendt til gymnastikopvisninger og fester. Under scenen lå opbevaret træbrædder, der blev lagt ud som gulv, når der skulle være fest. I dag er området tilgroet og anvendes ikke. Det er ønsket at bringe pladsen tilbage til en plæne, der kan anvendes til picnicområde, leg og gymnastikopvisninger som i gamle dage. Her ved understreges historien i Skibelund Krat.

Ser man på en scanning af terrænet, som ses nedenfor, ses det dog at pladsen er firkantet og jævn.

Terrænmodel hvor festpladsen og amfi-scenen tydeligt ses.

Skitse over renoveringen omkring festpladsen. Lysningen genskabes og der plantes nye træer og buske omkring pladsen, så de danner en ellipseform. Desuden anlægges 6 p-pladser, diskret placeret langs vejen bag efterskolen. Stien til festpladsen etableres uden trin sydfra, så en kørestolsbruger, kan skubbes op til festpladsen. Trapper på stier udføres med granitforkanter.

Renoveringen af festpladsen kræver, at buske skal ryddes, plænen skal drænes og der skal sås nyt græs. Det er tanken, at der udenom plantes et skovbryn med naturligt hjemmehørende, lave træer og buske, der kommer til at danne en ellipse omkring pladsen.

Der ønskes opstillet elementer, der understøtter pladsens funktion som picnicområde. Det kunne være f.eks. bord/bænkesæt i træ, bålplads, grill, informationsskilt og lignende.

I tilknytning til festpladsen ønskes etableret en lille p-plads langs vejen bag Skibelund Efterskole. Det giver mulighed for at ankomme fra syd og for, at man nemmere kan tage madkurven med på skovtur på festpladsen. Der etableres 6 p-pladser, med et areal på i alt 85 m². Der terrænreguleres lidt for at anlægge pladserne i siden af vejen, men der er lagt vægt på, at pladserne indplaceres diskret i omgivelserne. Hele arealet, der ejes af Skibelundforeningen, er fredskov, så det er ikke muligt for dem at etablere p-pladser uden for fredskovsareal.

I området findes i dag nogle trampespor i skovbunden. De ønskes renoveret med mere holdbare grusstier. Fra P-pladsen etableres en grussti til hotel og festplads og en til amfiscenen via Den Sønderjyske Indgang.

Ad 5: Fire monumenter mellem amfiscenen og Modersmålet.

Eksisterende stensætninger renses og rettes op.

Ad 6: Modersmålet og omlægning af vejadgang.

Monumentet Modersmålet af Hans Nielsen Jacobsen skuer ud over Kongeådal. Omkring monumentet er der et felt med stenmel og med en kant af bordursten. Her ønskes der etableret en hel flade med brosten. Det gøres for at skabe en veldefineret basis for monumentet og et ensartet udtryk gennem krattet. Desuden vil det gøre vedligeholdelsen nemmere.

Modersmålet i dag.

Trappen ned fra Modersmålet er i dag lavet af rafter af træ. Der ønskes etableret en mere vedligeholdelsesfri løsning med en trappe med forkanter af granitkantsten.

Ved toppen af trappen er en stensætning, der i dag består af et par sten på hver side af trappen. Denne stensætning ønskes udvidet til 5 m på hver side. Enkelte af de eksisterende sten ønskes benyttet i sceneforkanten, da de har de flade sider, som er nødvendig til det formål.

Billedet viser stensætningen på vestsiden af trappen op til Modersmålet.

Billedet viser stensætningen på østsiden af trappen op til Modersmålet.

Når man står ved modersmålet og kigger mod syd, har man en smuk udsigtskile foran sig. Først en trappe ned, en smal sti og derefter en grusvej. Vejforløbet slår et knæk. For at forstærke dette kig og gøre udsigten endnu smukkere, er det ønsket, at vejen lukkes for biltrafik og gøres smalere. I dag er den 5 m og det ønskes reduceret til 3 m. Samtidig rettes den op, så der ikke er et knæk, men et langt lige kig. Vejen vil stadig være åben for gående og cyklister.

Trappe, sti og vej set fra Modersmålet.

*Visualisering af vejeopretningen set fra Kongeåvej.
Vejens bredde reduceres.*

I stedet ønskes den østlige skovvej benyttet til bilkørsel. Pga. trafiksikkerhed er der behov for, at ind/udkørslen på den østlige skovvej etableres vinkelret på Kongeåvej. Indkørslen ønskes derfor udvidet med 3 meter mod vest og undervegetationen i skovbrynet tyndes ud i 10 meters bredde, så der er bedre oversigtsforhold. I den østlige side ændres indkørslen ikke, men der ønskes fjernet buske i skovbrynet på en 5 m strækning. Da vejen fra indkørslen skal være lige de første 20 m ønskes max. 40 m² skov inddraget for en mindre forlægning af vejen.

Der ønskes foretaget en mindre forlængning af vejen pga. trafiksikkerhed.

Ved den nye sydlige indkørselsvej ind i skoven, ønskes der opstillet en indgangsportal, som diskret kan indpasses i området samtidig signalerer, at her er den sydlige indgang til krattet.

Porten skal af hensyn til trafiksikkerhed stå mindst 6 m inde fra asfalkanten på Kongeåvej. Ved siden af eller inden for porten ønskes opstillet et skilt, der kan informere om eksistensen af det historiske sted.

Porten på illustrationen herunder, er inspireret af de røde porte i Jægersborg Dyrehaven ved København, men den ønskes udført i træ og med inspiration fra Skibelund Krat. Porten vil spænde over vejens bredde og vil skulle have en frihøjde på ca. 3,3-3,5 m. Ved siden af kunne opsættes et skilt med et nyt logo udviklet til krattet og navnet "Skibelund Krat". Skiltet på illustrationen er inspireret af Naturstyrelsens skilteprogram, men udføres også i rå egetræ. Skiltet holdes under 2 m i højden og 1 m i bredden.

Illustration af ide om ny sydlig indkørsel til krattet. Port inspireret af De røde porte i Jægersborg Dyrehave.

Ad 7: Magnusstenen

Magnusstenen som den ser ud i dag.

Magnusstenen står i dag på et fundament bestående af en stensætning, hvor flere sten er skredet ud af den beton, der holder dem sammen. På gamle billeder ses det, at den tidligere bare stod på en lille jordforhøjning. Der ønskes etableret en lille brostensbelagt høj for at fremhæve selve monumentet og for at skabe sammenhæng med udtrykket omkring de andre monumenter.

Visualisering af facon på den forhøjning der ønske lavet ved magnusstenen i brostensbelægning.

Det var Thor Lange, der fik rejst Magnusstenen i Skibelund Krat og hans egen mindesten, står lige bag den. De to sten hører derfor historisk sammen og det ønskes understreget, ved at åbne kransen af sten omkring Magnusstenen op ud mod Thor Langes sten. Placeringen af de sydlige sten bevares, mens der tilføjes et par ekstra sten.

En af de bænke, der nu står ved Magnusstenen, rykkes tilbage til Thor Langes sten, hvorfra man kan se hele området. Her vil bænken også stå langs stien, hvis man får brug for et hvil. De to yderligere bænke ved Magnusstenen fjernes og placeres langs stien henne i nærheden af amfiteateret.

Ad 8. Renovering på og ved gravhøje (J. C. Lindbergs høj og høj ved genforeningssten)

I forbindelse med renovering af anlægget vil to gravhøje blive berørt.

Renovering af stensætning på J. C. Lindbergs høj

Den ene høj (fredningsnummer: 350714) er placeret mellem Hotel Skibelund Krat og amfiscenen.

Toppen er afladet og der står en mindestøtte for Jacob Lindberg, der er rejst i 1869. Under mindestenen findes en brostensbelægning, der ønskes renoveret. Renoveringen vil her bestå i at rense stenene i brostensbelægningen af og sætte dem om, hvis det er nødvendigt.

Højen har på sydsiden været meget inficeret med Japansk Pileurt, der er blevet sprøjtet, så det nu fremstår bart. Desuden er der sket en skade med højfoden, der ønskes retableret i forbindelse med projektet. Se billeder på næste sider. Retableringen ønskes foretaget ved at tilføre rent, helst næringsfattigt jord og derefter tilså med græs.

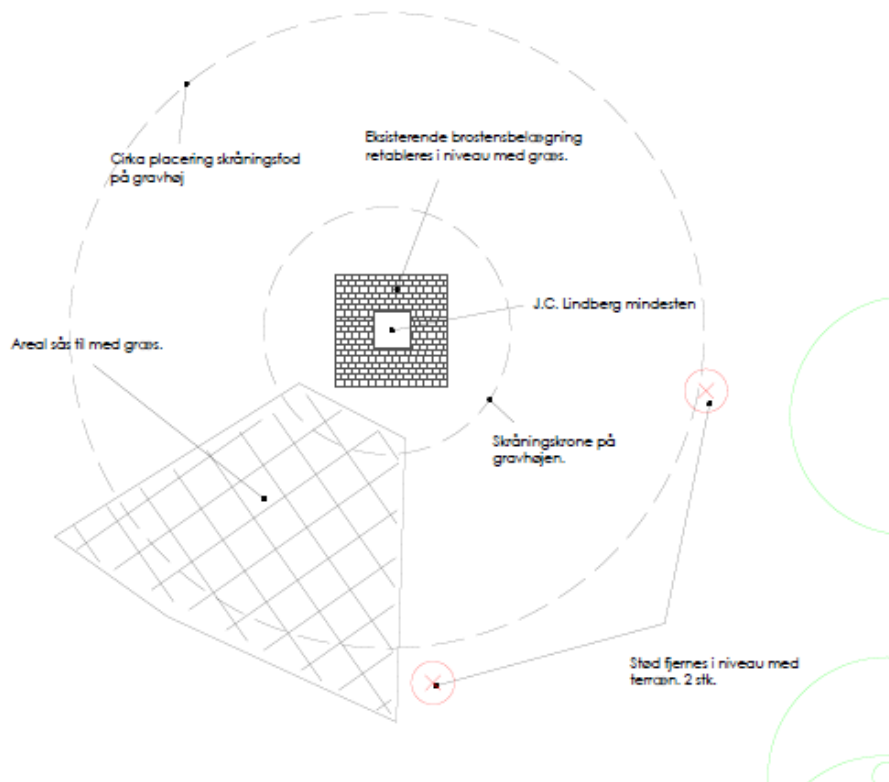
*Gravhøj med mindestøtte for J.C. Lindberg.
Fredningsnummer: 350714, Sted- og Loknr.
190307-65.*

På det øverste billede ses gravhøjen fotograferet fra NV. På det nederste billede ses den gamle brostensbelægning i græsset.

Skade på gravhøj, hvor højfoden ønskes reableret.

Plan for udførelsen af arbejdet. Renovering af eksisterende brostensbelægning ved mindestøtte. Såning af græs til reablering af vegetationsløst stykke på gravhøj.

Høj med genforeningssten

Den anden gravhøj (fredningsnummer 350715) ligger helt i den anden ende af anlægget.

Toppen af højen er affladet og her står en genforeningssten, der er indviet af Kong Chr. X den 15. juli 1920.

Da der er stor slitage omkring stenen, ønskes der lavet et felt med brosten under genforeningsstenen (stenen flyttes ikke).

Lige nu er der på begge sider af højen trapper op til genforeningsstenen lavet af rundtømmer. Man ønsker at etablere en smukkere, mere holdbar og vedligeholdelsesfri løsning med granitkantsten. Se principskitse.

Billederne viser Genforeningshøjen, slitage omkring stenen, trapper og den grussti på nordsiden af højen, der ønskes renoveret.

2000

Grussti

19 trin

Genforeningsstenen

Rundt om stenen, i niveau med græsset, etableres et areal med brosten lagt i halvforbandt. Udsirakningen afløses med flsyn.

Cirkelplacering af skåringskrone på gravhøj. Etableres med græs. Areal 12 m².

Gravhøj

Bænke eksisterende, 2 stk.

Ca. placering af skåringsstod på gravhøj

Trådt sti, eksisterende

29 trin

Option:
Eksisterende trappe med rundtammer ryddes.
Trin etableres med granitkansten, sættes i forbandt, i slat nordisk granit. Bredde 200 cm, samme som eksisterende. Trinflade af slatgrus. Trappeforkant skal fremstå som eksisterende. Se principsnit 1, tegning K02_30_H0_5.4

MOOS LANDSKABER

Skibelund Krat

Genforeningsstenen

Skibelundforeningen
Vejen Kommune

Damhus 44, 6600 Vejen
Rådhuspassagen 3, 6600 Vejen

2334 6324
7996 6219

Damhus44@mail.tele.dk
Slip@vejen.dk

Olaf Ryes Gade 7K
6000 Kolding

Tlf: 3142 6175
E-Mail: signe@mooslandskaber.dk

Projekt	Udgave	Udarbejdet af	Dato
Skibelund Krat	001	Signe Moos	2019
Genforeningsstenen	001	Signe Moos	2019
Skibelundforeningen	001	Signe Moos	2019
Vejen Kommune	001	Signe Moos	2019
Skibelundforeningen	001	Signe Moos	2019
Vejen Kommune	001	Signe Moos	2019

Fredningen

Ifølge Naturbeskyttelseslovens § 50 kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Fredningens formål er at sikre, at de fredede arealer bevares uændret som skov (fortrinsvis løvskov) med lysninger, festpladser, mindsten, stier, veje og parkeringsanlæg m.v.

Vejen Kommune skal hermed søge Fredningsnævnet om dispensation fra fredningsbestemmelserne til gennemførelse af projektet.

Materialet sendes også til Skov- og Naturstyrelsen med henblik på en tilladelse efter Skovloven, idet skoven er pålagt fredskovspligt.

Til nævnets orientering er området i Kommuneplan for Trekantområdet (2009-2021) udpeget til Naturområde, Særligt værdifuldt geologisk beskyttelsesområde, Værdifuldt landskab og område med kulturhistoriske værdier.

Vurdering i forhold til natura 2000 og Bilag IV- arter jf. habitatbekendtgørelsen

Området ligger ca. 800 m nord for Natura 2000- område nr. 91, Habitatområde nr. 80, Kongeå. På grund af projektets karakter og omfang, vurderes det ikke at påvirke nogle af de arter eller naturtyper, der ligger til grund for udpegningen af Kongeåen som habitatområde.

Ifølge en rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser, og kommunens øvrige viden, findes der inden for et område på 10x10 km følgende bilag IV-arter: Vandflagermus, Sydfalgermus, Troldflagermus, Pipistrelflagermus, Odder, Markfirben, Stor vandsalamander, Spidsnudet frø og Grøn mosaikguldsmed. Kun nogle af flagermusarterne forventes at kunne findes i skoven her ved Skibelund og indgrebet er så minimalt, at det vurderes ikke at kunne påvirke arterne eller deres levesteder. Odder, Spidsnudet frø og stor vandsalamander findes ikke her, men i tilknytning til våde naturtyper i ådalen. Nærmeste sted, hvor der er kendskab til fund af Grøn mosaikguldsmed er i voldgraven ved Sønderkov Hovedgård.

Kommunen skal behandle sagen i forhold til fortidsmindebeskyttelseslinjen og er sindet at dispensere fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til de beskrevne tiltag. Der vil i afgørelsen blive lagt vægt på, at projektet tjener en samfundsmæssig interesse og tjener formålet, at formidle historien og den kultur der knytter sig til Skibelund Krat...”

Slots- og Kulturstyrelsen har den 19. august 2019 truffet afgørelse efter museumsloven § 29j om renovering af gravhøjene, der har fredningsnumrene 3507:14 og 3507:15.

Styrelsen har meddelt dispensation til at foretage en mekanisk afrensning af brostensbelægningen ved gravhøj nr. 3507:14, at sætte brostensbelægningen om, hvis det er nødvendigt, samt at retablere højfoden på nærmere vilkår.

Styrelsen meddelte vedrørende gravhøj nr. 3507:15 afslag på at etablere en ny belægning af brosten under genforeningsstenen og at etablere en trappe, udført i granitsten, til højens top.

Miljøstyrelsen har den 18. september 2019 truffet afgørelse om gennemførelsen af revitaliseringen af Skibelund Krat og har dispenseret efter skovloven til anlægsprojekterne.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har ved breve af 21. september 2019 anmodet Miljøstyrelsen, Vejen Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening om en udtalelse om projektet med høringsfrist den 11. oktober 2019.

Der er ikke ved høringsfristen rejst indsigelser mod projektet.

Fredningsnævnets afgørelse:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan Fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål.

Afgørelsen om fredningen af den østlige del af Skibelund krat indeholder ingen nærmere bestemmelser om mindesmærkerne, der fortæller historien om krattets nationale betydning, samt om scenen og festpladsen, men nøjes i fredningsbestemmelserne alene med at fastslå, at "De fredede arealer skal bevares uændret som skov (fortrinsvis) løvskov med lysninger, festpladser, mindsten, stier, veje og parkeringsanlæg m.v."

Der er allerede før gennemførelsen af fredningen af Skibelund Krat i 1974 anlagt veje, stier og parkeringspladser, etableret en scene med tilskuerpladser og en festplads i krattet. Der er også før fredningens gennemførelse opstillet mindesmærker i krattet.

Skibelund krat har trods disse tiltag bevaret sin egenartede natur på skrænten ned mod Kongeådalene og indeholder fortsat store naturmæssige og biologiske værdier, der sammen med mindesmærkerne og stedets historie udgør en enestående lokalitet.

De tiltag, der er beskrevet i ansøgningen til fredningsnævnet, skal genskabe og genoprette de faciliteter, der gennem generationer er etableret, for at Skibelund Krat kunne benyttes som et folkeligt og nationalt samlingssted; tiltagene, som projektet beskriver, indebærer en mere omfattende renovering, der skal revitalisere krattet.

I betragtning af projektets karakter gående ud på genskabelse og renovering af publikumsfaciliteterne i krattet og en del af mindesmærkerne, og da projektet vedrører tidligere lovligt etablerede faciliteter, der er i forfald, vurderer fredningsnævnet, at det ikke strider mod formålet med fredningen at gennemføre projektet bortset fra den del af projektet, som vedrører etablering af en overdækning af scenen samt en ny belægning af brosten under genforeningsstenen og etableringen af trappe, udført i granitsten, til toppen af gravhøj nr. 3507:15.

Fredningsnævnet bemærker vedrørende sceneoverdækningen, at begge de foreliggende forslag kræver en dispensation, der strider mod formålet med fredningen af Skibelund Krat, fordi begge forslag indebærer, at der skal anbringes stationære elementer, der virker skæmmende for udsigten mod syd i det fredede landskab.

Fredningsnævnet har ved denne beslutning ikke taget stilling til, hvorvidt der kan dispenseres til en sceneoverdækning, der kan indbygges og skjules i den nye scene, der skal erstatte den eksisterende scene.

Gravhøj nr. 3507:15 er et fortidsminde, der er beskyttet af bestemmelsen i museumslovens § 29 j.

Selvom det næppe strider mod det overordnede formål med fredningen af Skibelund Krat at etablere en brostensbelægning under monumentet på gravhøjen og en granittrappe til gravhøjens top, finder fredningsnævnet, at bestemmelsen i museumslovens § 29j som en lex specialis bestemmelse udelukker, at denne del af projektet kan gennemføres uden tilladelse fra museumsmyndighederne. Da Slots- og Kulturstyrelsen har meddelt afslag til at etablere brostensbelægningen og granittrappen, meddeler fredningsnævnet derfor afslag på en dispensation til denne del af projektet.

Projektområdet ligger ca. 800 m nord for Natura 2000-område nr. 91 og Habitatområde nr. 80, Kongeåen.

Vejen Kommune har vurderet, at revitaliseringsprojektet ikke vil påvirke nogen af de arter eller naturtyper, der ligger til grund for udpegningen af Kongeåen som habitatområde, hvor der

blandt andet er fundet Vandflagermus, Sydflagermus, Troldflagermus, Pipistrellflagermus. Vejen Kommune har navnlig anført, at kun nogle af flagermusarterne forventes at kunne findes i Skibelund Krat, men at revitaliseringen af krattet er så minimal, at kommunen vurderer, at projektet ikke forventes at påvirke de arter eller deres levesteder, der indgår i udpegningsgrundlaget.

Fredningsnævnet tiltræder Vejen Kommunens vurdering og meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Vejen Kommune og Skibelundforeningen dispensation på de vilkår, der fremgår under afsnittet "Vilkår for dispensationen" til at gennemføre revitaliseringsprojektet - bortset fra den del af projektet, som vedrører etablering af en overdækning af scenen samt en ny belægning af brosten under genforeningsstenen og etableringen af trappe udført i granitsten til toppen af gravhøj nr. 3507:15.

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Føde-vareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag. Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller

3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del
Kolding, den 3. marts 2020

Vagn Kæstbjerg
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL

Kolding Åpark 11, 6000 Kolding - mail: sydjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Kolding, den 6. december 2020

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-17-20:Parkeringsplads ved Hotel Skibelund Krat.

Fredningsregisteret reg.nr. 05777.00. Skibelund Krat.

Fredningsnævnet har den 2. april 2020 fra Vejen Kommune modtaget udtalelse om ansøgning om tilladelse til at etablere en parkeringsplads på matr.nr. 30e Askov Ny, Malt, beliggende Skibelund Krat 4, 6600 Vejen. Ansøgningen er indsendt af Hotel Skibelund Krat ved Michael Birkholm Refshammer Larsen.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Afgørelsen er efter høring af fredningsnævnets medlemmer truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk.5.

Sagens baggrund

Arealerne er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 5. juni 1974 om fredning af Skibelund Krat, der er en tilstandsfredning således at området bevares uændret som skov med lysninger, festpladser, mindesten, stier, veje og parkeringsanlæg m.v. Der skal i det væsentlige være offentlig adgang til arealerne.

Det er om projektet oplyst, at der ønskes etableret en parkeringsplads, belagt med stabil grus/slotsgrus og med en afgrænsning af bøg i en 90 cm. høj hæk på 3 af siderne, så det hænger sammen med det øvrige parkeringsareal. Der skal af hensyn til etableringen graves mellem 20 og 50 cm. ned afhængig af jordbundsforholdene.

Ovenfor ses den ansøgte parkeringsplads beliggende inden for fredningen samt delvist inden for fortidsmindebeskyttelsen fra en gravhøj på 100 meter, aktuelt ca. 35 meter derfra. Hvis pladsen skal være uden for træzonen er den ikke 40 meter lang, men 32 meter.

Ansøger har oplyst, at behovet for parkeringspladser er stigende i forbindelse med den daglige drift og i særdeleshed i forbindelse med større arrangementer som grundlovsfester o. lign.

Vejen Kommune har oplyst, at området er beliggende ca. 800 meter nord for Natura2000-område 91, habitatområde nr. 80 – Kongeå. På grund af projektets karakter og omfang vurderer kommunen ikke, at det vil påvirke nogle af de arter eller naturtyper, der ligger til grund for udpegningen. Herudover oplyses det, at der inden for et areal på 10x10 km findes en række flagermusarter, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og grøn mosaikguldsmed. Kun nogle få af flagermusarterne forventes at kunne findes i skoven ved Skibelund, og indgrebet er så minimalt, at det vurderes ikke at kunne påvirke arterne eller deres levesteder. Odder, spidssnudet frø og stor vandsalamander findes ikke i området.

Miljøstyrelsen har i mail af 25. september 2020 ingen bemærkninger til det ansøgte.

Museet på Sønderkov har den 1. oktober 2020 blandt andet bemærket, at projektet med dets placering vil forstyrre den kulturhistoriske helhed, som Skibelund Krat udgøre ved skov, mindesmærker, gravhøj og udendørs amfiscene. Derudover vurderer museet, at placeringen af parkeringsanlægget med parkerede biler og bøgehæk vil sløre for skov og gravhøj fra de besøgendes primære ankomstside. Samlet er det museets holdning, at man ikke bør etablere parkeringspladsen på plænen mellem hotellet og skoven, idet det vil være et permanent indgreb i monumentsparkens fredningsareal og på den fredede gravhøjs 100 meters beskyttelseslinje.

Slots- og Kulturstyrelsen har i mail af 24. september 2020 ingen bemærkninger til det ansøgte, men påpeger, at der ved udgravning til fundering kan forekomme arkæologiske fund så tæt på en gravhøj, hvorfor det lokale museum bør kontaktes inden arbejdet.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Skibelund Krat betyder, at det ansøgte projekt kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk.1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet kan alene behandle ansøgningen i relation til arealfredningen, medens forhold vedrørende fortidsmindebeskyttelsen skal behandles af Vejen Kommune. På baggrund af de foreliggende

oplysninger om anlæggets placering og størrelse og fredningskendelsens henvisning til parkeringsforholdene og offentlighedens adgang, vurderer fredningsnævnet, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation til det ansøgte på vilkår, at Sønderkov Museum kontaktes, inden der foretages eventuel udgravning til fundering, da der kan forekomme arkæologiske fund.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Vagn Kastbjerg
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding - mail: syddjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Denne afgørelse er blevet tilbagekaldt jf. afgørelsen med
sagsnr. FN-SJN-2-2023.
[Klik her for at se afgørelsen.](#)

Kolding, den 2. juli 2021

**Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-6-2021: Ansøgning om dispensation til at etablere en
grusvej ved Skibelund Krat.**

Fredningsregisteret reg. nr. 05777.00: Skibelund Krat.

Fredningsnævnet har den 26. januar 2021 fra Vejen Kommune modtaget en ansøgning om tilladelse til at etablere en grusvej ved Skibelund Gymnastik og Efterskole, på matr.nr. 30 d Askov By, Malt, beliggende Kongeåvej 34, 6600 Vejen. Arealerne ejes af Skibelundforeningen ved formand Helge Petersen, der har meddelt fuldmagt til kommunen.

Fredningsnævnet har efter høring behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Sagens baggrund

Arealerne er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 5. juni 1974 om fredning af Skibelund Krat, der har til formål at sikre at de fredede arealer bevares uændret som skov (fortrinsvis løvskov) med lysninger, festpladser, mindesten, stier, veje, parkeringsanlæg m.v. Fredningen har bestemmelse om at der skal være offentlig adgang til arealerne.

Det fremgår af ansøgningen

”...

Skibelund Gymnastik- og Idrætsefterskole, Kongeåvej 34, 6600 Vejen, ønsker at udvikle faciliteterne for eleverne og har brug for mere plads. Her og nu ønskes en ekstra fodboldbane og på længere sigt også mere byggeri. Efterskolen ligger omgivet af det fredede Skibelund Krat.

...

For ikke at skulle placere bygninger foran hovedbygningen, når man kigger ind fra Kongeådalens mod syd, er den ide opstået, at man kan tilkøbe nabomarken og lave banen/byggeri her. På nabomarken skulle der så tilplantes en bred kile med skov mod vest, så det nye område kommer til at ligge i en lomme i skoven, på samme måde som efterskolen gør det i dag.

Vejen Kommune ønsker at igangsætte en samlet lokalplan for efterskolen, så projektet kan realiseres. Se vedlagte planskitse i bilag.

Mellem skolen og naboarealet ligger en lille tange af fredningen af Skibelund Krat. Skovstykket ligger på matr.nr. 30 d Askov By, Malt, der ejes af Skibelundforeningen.

Der ansøges hermed om dispensation fra fredningen til at føre en 4 m bred grusvej gennem skovstykket, så der er intern adgang fra skolen til det nye område. Vejen etableres på eksisterende sti,

der dog udvides lidt. Der etableres et sving på vejen, så man undgår at fælde nogle store træer. Fra eksisterende sti gennembryder vejen skovbrynet i vestsiden af skovstykket.

Et par af de stier, der er i skoven allerede, ønskes desuden forstærket med lidt grus, så eleverne kan komme tørskoede over til de nye baner mv. Der ønskes etableret ca. 10-15 m ny sti, så man kan gå fra eksisterende sti ud gennem skovbrynet til naboarealet.

Skibelundforeningen har givet efterskolen fuldmagt til at søge om tilladelse til at etablere vejen og forstærkning af stier.

Skibelund Krat fredningen er vist med blå skravering. Eksisterende stier er vist med gul og det lille stykke sti der mangler er vist med pink. Den vej der ønskes anlagt er ses med grønt. Se den overordnede plan på planskitsen i bilag.

Ved placeringen af vejen i den sydlige del af skovstykket er lagt vægt på,

- At skovstykket ikke skæres midt over, men at vejen placeres i kanten af skoven.
- At skovbrynet ud mod Kongeåvej ikke berøres.
- At der etableres vigepladser på begge sider af skoven, så vejen kan laves så smal som muligt.
- At der allerede er en svingbane ud for efterskolen, der gør til det trafikalt bedst egnede sted at dreje ind til efterskolen.

Opbygning af grusvejen

For at etablere grusvejen skal der afrømmes 20-25 cm muld-vækstlag i 4 meters bredde. Muld og vækstlag lægges til siderne og anvendes som opfyld langs den nye grusvej. Herefter udlægges Geonet Tensar TX 160 i 4 meters bredde, 30 cm bundsand i 4 meters bredde, 25 cm stabil grus i 3,50 meters bredde
...”

Vejen Kommune har om Natura 2000 oplyst, at området er beliggende ca. 8000 meter nord for Natura 2000 område nr. 91, Habitatområde nr. 80, Kongeå og vurderer, at projektets karakter og omfang ikke vil påvirke nogen af de arter eller naturtyper, der ligger til grund for udpegningen af Kongeåen som habitatområde.

Herudover har kommunen oplyst, at ifølge en rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser, og kommunens øvrige viden, findes der inden for området i et kvadrat på 10x10 km følgende bilag IV-arter: Vandflagermus, Sydflagermus, Trolldflagermus, Pipistrelflagermus, Odder, Markfirben, Stor vandsalamander, Spidssnudet frø og Grøn mosaikguldsmed. Kun nogle af flagermusarterne forventes at kunne findes i skoven her ved Skibelund og indgrebet er så minimalt, at det vurderes ikke at kunne påvirke arterne eller deres levesteder. Odder, Spidssnudet frø og stor vandsalamander findes ikke her, men i tilknytning til våde naturtyper i ådalen. Nærmeste sted, hvor der er kendskab til fund af Grøn mosaikguldsmed er i voldgraven ved Sønderkov Hovedgård.

Fredningsnævnet har ikke modtaget andre høringssvar.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Skibelund Krat betyder, at det ansøgte projekt kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Efter det ansøgt formål, udformning og placering, der også vil gavne offentlighedens adgang til de fredede arealer, vurderer fredningsnævnet, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, hvorfor der meddeles dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra

bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016 niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Vagn Kæstbjerg
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding - mail: syddjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Kolding, den 2. oktober 2022

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-50-2021: Sceneoverdækning ved Skibelund Krat.

Fredningsregisteret reg. nr.: 05777.00: Skibelund Krat.

Fredningsnævnet har fra Vejen Kommune modtaget en ansøgning om tilladelse til at etablere en sceneoverdækning på matr.nr. 30 l Askov By, Malt, beliggende i Skibelund Krat. Ansøgningen er ligeledes indsendt på vegne af Skibelundforeningen, som ejer arealerne.

Fredningsnævnet har efter høring behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Retsgrundlaget

Den østlige del af Skibelund Krat blev fredet ved afgørelse truffet den 5. juni 1974 af Fredningsnævnet for Ribe Amt.

Det fremgår af afgørelsen om fredningen af den østlige del af Skibelund Krat, at krattet - ud over de geologiske og botaniske interesser, der knytter sig til området - tillige har stor kulturhistorisk og rekreativ betydning. Der har siden 1865 været afholdt grundlovsfester og folkelige møder i krattet. Der er i krattet rejst et stort antal mindesmærker for personer med tilknytning til det nationale arbejde.

Det fremgår endvidere af afgørelsen om fredningen af krattet, at et af Skibelundforeningens formål er at bevare "Krattet og hæge om de nationale og folkelige mindesmærker, der er eller bliver opstillet i Skibelund krat".

Fredningsnævnet for Ribe Amt har fastsat blandt andet følgende fredningsbestemmelser for den østlige del af krattet:

”...

De fredede arealer skal bevares uændret som skov (fortrinsvis) løvskov med lysninger, festpladser, mindesten, stier, veje og parkeringsanlæg m.v.

De eksisterende bygninger administreres og vedligeholdes af Skibelundforeningen. Mindre om- og tilbygninger kan foretages, medens nybyggeri, herunder genopførelser og større tilbygninger, skal godkendes af fredningsnævnet...”

Afgørelsen indeholder ikke særskilte bestemmelser om festpladsen, den scene, der er opført i krattet, eller om mindesmærkerne.

Området ligger ca. 800 m nord for Natura 2000-område nr. 91 og Habitatområde nr. 80, Kongeå.

Fredningsnævnet skal derfor, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, tage stilling til, om betingelserne for at dispensere til projekternes gennemførelse er opfyldt, og hvorvidt en dispensation til gennemførelsen af projekterne vil stride mod Danmarks internationale forpligtelser ifølge habitatdirektivet.

Sagens baggrund

Af ansøgningen fremgår blandt andet:

”...

Skibelund Krat har igennem de seneste par år gennemgået en renovering i forbindelse med jubilæumsåret for Genforeningen 1920. Som en del af denne renovering er amfiteateret reetableret. Udover at siddetrinene er genoprettet, er der etableret en ny scene, som har optimeret brugen af krattet. Der er i den forbindelse også ført strøm hen til scenen, så der er nem adgang til dette ved de arrangementer som skal foregå i krattet fremover. Allerede er det tydeligt, hvordan Skibelund Krat bliver brugt i meget større grad end inden renoveringen. Udover grundlovsmøderne, som er blevet holdt igennem tiden, så ses der nu en større anvendelse af krattet som udflugtsmål fra nær og fjern, både af private, foreninger og institutioner samt til større private begivenheder. Til efteråret skal der blandt andet opføres teaterforestillinger på scenen.

Der er et stort ønske fra både Skibelundforeningen, Vejen Kommune og brugere af krattet, at amfi-scenen overdækkes. En overdækning tilpasset stedet, vil give en bedre oplevelse når krattet for eksempel anvendes til arrangementer i stedet for en standardløsning fra et teltudlejningsfirma, som er det der anvendes ved arrangementer i dag. Derudover vil en overdækning, der er designet til stedet også gøre det nemmere, når der er et arrangement, hvor der er behov for en sceneoverdækning, da man ikke først skal ud og finde ud af hvilken model man skal leje. Sceneoverdækningen vil også kunne være et landmark for stedet.

...

Sammen med Schanflex ApS er der set på mulighederne for en overdækning til scenen, der opfylder følgende krav:

- Udformning, der passer til krattets karakter
- Let at sætte op for en kortere periode (ikke permanent), mens den ikke er synlig, når den er taget ned
- Størst mulig del af scenen skal være overdækket, samt i en højde, der gør det muligt at stå oprejst
- Mulighed for at komme ind på scenen fra øst
- Læ fra syd/bagsiden
- Den nuværende stensætning omkring scenen bevares.

Den løsning, der er fundet frem til ses nedenfor og af yderligere detailtegninger og visualiseringer bilagt ansøgningen:

Visualisering: Schanflex ApS

Udover ovenstående krav, er der lagt vægt på, at løsningen også skal tilføre noget til krattet. Den udformning vi er nået frem til, vil stå som et flot monument over scenen og bidrage som et landmark i krattet uden at det dog vil tage fokus fra områdets karakter.

Det vil være muligt at sætte sider på overdækningen på dage, hvor vindforholdene gør dette nødvendigt. Siden mod øst vil blive udformet, så det fortsat er muligt at komme ind på scenen.

Detailbeskrivelse

Konstruktionen består af en sejldug, som er udspændt af wirer mellem tre høje stolper. Sejlet dækker størstedelen af selve scenedækket. Sejlet rækker desuden ud over scenedækket, ud mod publikum ved hjælp af to mindre stolper. Langs kanten af tre af scenedækkets sider placeres tre nedgravede kasser, som stolperne kan lægges ned i når overdækningen ikke er sat op. Selve overdækningen udføres i en kraftig sejldug i knækket hvid.

...

Stolperne og kasserne i scenedækket udføres i varmgalvaniseret stål. Idet at scenedækket er udført i beton, vil kasserne til stolperne fremstå meget lidt synlige. Wirerne er i rustfrit stål.

...

De yderste ca. 30 cm i hver side af det eksisterende scenedække fjernes og der etableres en kasse med låg, som kan vippes op. I kasserne kan de to sidestolper lægges ned i. Låget skjuler stolperne, når overdækningen ikke er sat op. Samtidig udgør de to kasser en del af scenegulvet, både når overdækningen er slået op og taget ned. Langs bagsiden af scenen etableres ligeledes en kasse, som den bagerste stolpe lægges ned i. For at dette er muligt, vil en af de fire-fem rækker bøgepur fjernes.

Overdækningen kan tages ned, når den ikke er i brug. Opsætningen og nedtagningen kan klares af to personer. Stolperne er sat på et vippebeslag, så de nemt kan vippes op og ned. Ved opsætning hæftes sejlet på de delvist opsatte stolper hvorefter stolperne hejses det sidste stykke op ved hjælp af wirene. Når overdækningen er taget ned, foldes sejldugen sammen, pakkes i en pose konstrueret til formålet og opbevares hos en nabo til krattet. Stolperne gemmes nede i kasserne langs scenens kanter.

For at få mest muligt ud af sceneoverdækningen og give optimale muligheder for brug af krattet, vil det være optimalt, hvis der kan gives tilladelse til, at overdækningen kan få lov til at stå permanent henover en periode på to til tre måneder. Det kunne for eksempel være fra omkring grundlovsmødet d. 5. juni og til efterårsferien. Det vil kunne give anledning til mere spontane forestillinger og koncerter henover sommeren, ligesom man også vil kunne søge ly, hvis det regner. Skoleklasser vil også have mulighed for at spise deres madpakker i tørvejr.

Sceneoverdækningen vil dog også kunne anvendes selvom den kun sættes op i kortere perioder.

...”

Det er oplyst, at arealerne er omfattet af fredskovpligt, og at Miljøstyrelsen har meddelt tilladelse efter skovloven.

Kommunen har om Natura 2000 og habitat-områder blandt andet oplyst:

”...

Området ligger ca. 800 m nord for Natura 2000- område nr. 91, Habitatområde nr. 80, Kongeå. På grund af projektets karakter og omfang, vurderes det ikke at påvirke nogle af de arter eller naturtyper, der ligger til grund for udpegningen af Kongeåen som habitatområde.

Ifølge en rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser, og kommunens øvrige viden, findes der inden for et område i et kvadrat på 10x10 km følgende bilag IV-arter: Vandflagermus, Sydflagermus, Trolldflagermus, Pipistrellflagermus, Odder, Markfirben, Stor vandsalamander, Spidssnudet frø og Grøn mosaikguldsmed. Kun nogle af flagermusarterne forventes at kunne findes i skoven her ved Skibelund og indgrebet er så minimalt, at det vurderes ikke at kunne påvirke arterne eller deres levesteder. Odder, Spidssnudet frø og stor vandsalamander findes ikke her, men i tilknytning til våde naturtyper i ådalen. Nærmeste sted, hvor der er kendskab til fund af Grøn mosaikguldsmed er i voldgraven ved Sønderkov Hovedgård.

Kommunen skal behandle sagen i forhold til fortidsmindebeskyttelseslinjen og er sindet at dispensere fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til sceneoverdækningen. Der vil i afgørelsen blive lagt vægt på, at projektet tjener en samfundsmæssig interesse og tjener formålet, at formidle historien og den kultur der knytter sig til Skibelund Krat

...”

Fredningsnævnet har ikke modtaget høringssvar i øvrigt.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen betyder, at det ansøgte projekt kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet vurderer efter sagens oplysninger, at en dispensation ikke vil være i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet vurderer, at det ansøgte vil understøtte den fortsatte historiske og reaktive benyttelse af området i overensstemmelse med fredningens formål, hvorfor der meddeles dispensation til at etablere den ansøgte sceneoverdækning i perioden fra 1. juni til den 1. november.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevne-neshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Vagn Kæstbjerg
formand

Kolding, den 23. januar 2023

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-32-2022: Naturleg/landart i Skibelund Krat

Fredningsregisteret reg.nr. 05777.00: Skibelund Krat.

Fredningsnævnet har fra Vejen Kommune og Skibelundforeningen modtaget en ansøgning om tilladelse til at etablere et område til naturleg/landart, som danner landskabsrum til leg på et areal i den vestlige del af Skibelund Krat på matr.nr. 30d og 30m Askov By, Malt, der ejes af Skibelundforeningen.

Fredningsnævnet har efter høring behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Fredningen

Arealerne er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 5. juni 1974 om fredning af Skibelund Krat, der har til formål at sikre, at de fredede arealer bevares uændret som skov (fortrinsvis løvskov) med lysninger, festpladser, mindesten, stier, veje, parkeringsanlæg m.v. Fredningen har bestemmelse om, at der skal være offentlig adgang til arealerne.

Det fremgår, at krattet - ud over de geologiske og botaniske interesser, der knytter sig til området - tillige har stor kulturhistorisk og rekreativ betydning.

Ansøgningen

Kommunen har om projektet blandt andet oplyst:

”...

Det område i krattet som ønskes målrettet leg og ophold er placeret i granbevoksningen i den vestligste del af krattet i umiddelbar nærhed af festpladsen. Området er naturligt afgrænset af sti, mark og et dige.

Der er sammen med kunstner/pilefletter Anne Mette Hvidaa Hjørnholm fra Hjørnholm Pil, udarbejdet et forslag til at skabe et område i krattet, som lægger op til leg. I forslaget er der lagt vægt på, at de elementer der etableres, skal falde så naturligt ind i området som muligt. Derfor anvendes overordnet materialer som i forvejen findes i krattet, som sten, grene og stammer.

Det er tanken at skabe små landskabsrum, hvor man kan lege. Rummene afgrænses af kvashegn og flettet pil, der etableres som en slange i landskabet. Det er ikke meningen at man skal lege på selve slangen. Slangen bugter sig afsted i forskellige højder og bredder. En slangelignende hale i pileflet, som slynger sig op i et træ i skovbrynet mod festpladsen, skal invitere ind i skoven. Inde i skoven fortsætter ”slangen” sit slyngende forløb. ”Slangen” skaber dermed forskellige rum og giver en oplevelse af et labyrinthisk forløb, som giver lyst til at gå på opdagelse imellem træerne. Et par steder etableres en kreds af sten, som for eksempel kan anvendes som fortællested for børnehaver og skoler, hvor natur og områdets historie kan formidles.

Til delelementer af konstruktionen, vil det være nødvendigt at bygge et stativ til de portaler, der etableres, for at sikre at værket er robust. Stativerne udføres i jern og skjules af de grene, der flettes omkring det.

Der tilføres pil, sten og eventuelt kvas. Der støbes ingen fundamenter eller lignende.

...

Skoven er pålagt fredskovspligt.

...”

Natura 2000 og bilag IV-arter

Kommunen har oplyst:

”...

Området ligger ca. 800 m nord for Natura 2000- område nr. 91, Habitatområde nr. 80, Kongeå. På grund af projektets karakter og omfang, vurderes det ikke at påvirke nogle af de arter eller naturtyper, der ligger til grund for udpegningen af Kongeåen som habitatområde.

Ifølge en rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser, og kommunens øvrige viden, findes der inden for et område på 10 x 10 km følgende bilag IV-arter: Vandflagermus, Sydflagermus, Troldflagermus, Pipistrelflagermus, Odder, Markfirben, Stor vandsalamander, Spidssnudet frø og Grøn mosaikguldsmed. Kun nogle af flagermusarterne forventes at kunne findes i skoven her ved 4 af 4 Skibelund og indgrebet er så minimalt, at det vurderes ikke at kunne påvirke arterne eller deres levesteder. Odder, Spidssnudet frø og stor vandsalamander findes ikke her, men i tilknytning til våde naturtyper i ådalen. Nærmeste sted, hvor der er kendskab til fund af Grøn mosaikguldsmed er i voldgraven ved Sønder-skov Hovedgård.

Det vurderes, at projektet ikke vil have nogen negativ indflydelse på Natura 2000 området eller nogen bilag IV arter. Tværtimod vil kvashegn kunne udgøre overvintringssted for f.eks. stor vandsalamander, hvis den skulle færdes i området

...”

Fredningsnævnet har ikke modtaget høringssvar.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen betyder, at det ansøgte projekt kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet vurderer efter sagens oplysninger, at en dispensation ikke vil være i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Det ansøgte vil fremme offentlighedens adgang til de fredede arealer og dermed understøtte områdets store kulturhistoriske og rekreative betydning i overensstemmelse med fredningens formål, hvorfor fredningsnævnet meddeler dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,

- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Vagn Kastrup
formand

Kolding, den 29. maj 2023

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-2-2023: Ansøgning om dispensation til at etablere en grusvej ved Skibelund Krat.

Tilbagekaldelse af dispensation i FN-SJN-6-2021.

[Klik her for at se dispensationsafgørelsen med sagnr. FN-SJN-6-2021](#)

Fredningsregisteret reg. nr. 05777.00: Skibelund Krat.

Fredningsnævnet har den 7. februar 2023 fra Vejen Kommune modtaget en ansøgning om tilladelse til at etablere en grusvej på matr.nr. 30d Askov By, Malt, der ejes af Skibelundforeningen, der har meddelt fuldmagt til kommunen til at søge dispensation.

Fredningsnævnet har efter høring behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Fredningsnævnet meddeler dispensation til det ansøgte på følgende vilkår

1. at projektet udføres, som beskrevet i ansøgningen
2. at der ved anlægsarbejdet tages mest muligt hensyn til skoven, så der ikke fældes eller beskæres træer ud over, hvad der er absolut nødvendigt.

Fredningsnævnet har den 2. juli 2021 i sagsnummer FN-SJN-6-2021 meddelt dispensation til at etablere en grusvej med en bredde på 4 meter i området. Denne dispensation tilbagekaldes hermed.

Fredningen

Arealerne er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 5. juni 1974 om fredning af Skibelund Krat, der har til formål at sikre, at de fredede arealer bevares uændret som skov (fortrinsvis løvskov) med lysninger, festpladser, mindesten, stier, veje, parkeringsanlæg m.v. Fredningen har bestemmelse om, at der skal være offentlig adgang til arealerne.

Det fremgår af afgørelsen om fredningen, at krattet - ud over de geologiske og botaniske interesser, der knytter sig til området - tillige har stor kulturhistorisk og rekreativ betydning.

Ansøgningen

Det er om baggrunden for projektet oplyst, at Skibelund Gymnastik- og Idrættefterskole ønsker at udvikle faciliteterne for eleverne og har brug for mere plads. Her og nu ønskes en ekstra fodboldbane og på længere sigt også mere byggeri. Efterskolen ligger omgivet af fredningen ved Skibelund Krat. Tanken er at tilkøbe nabomarken for ikke at skulle placere byggeri foran hovedbygningen. Nabomarken skal tilplantes i en bred kile med skov mod vest, således at det nye område kommer til at ligge i

en lomme i skoven, på samme måde som efterskolen gør i dag. Mellem skolen og naboarealet ligger en lille tange af fredningen af Skibelund Krat på matr.nr. 30d Askov By, Malt.

Vejen kommune vurderer, at en intern vej nordligere placeret kan løse både de trafiksikkerhedsmæssige problemer og efterskolens ønsker om sammenhæng i området. I forhold til udformningen af vejen er der ved det bugtede forløb forsøgt at tilpasse vejen, så der tages hensyn til skoven og de mest bevaringsværdige træer i området.

Vejen Kommune har fået målt større træer ind, så vejen kan placeres, så den gør mindst mulig skade på skoven. Se opmåling nedenfor.

Skitse af den ansøgte vej med indmåling af større træer (grøn markering) – fra ansøgningen.

Det fremgår af ansøgningen, at der ved etablering af den nye vej skal aførmes 25-30 cm muldvækstlag i 8,0 meters bredde. Muld og vækstlag lægges til siderne og anvendes som opfyld på rabatter langs den nye vej. Herefter udlægges Geonet Tensar TX 160 i 8,0 meters bredde, 30 cm bundsand i 7,50 meters bredde, 25 cm stabil grus i 6,50 meters bredde.

Vejen Kommune har til Miljøstyrelsen i forbindelse med behandling af ansøgningen efter skovloven oplyst følgende om baggrunden for vejens dimensioner:

”...

Vejens dimensioner er tilpasset og vurderet i forholdet til den trafik, som forventes i forbindelse med et projekt, som det lokalplanen åbner mulighed for.

Lokalplanen giver mulighed for et større antal parkeringspladser – samt faciliteter hvortil der er buskørsel samt renovation-/ og varekørsel.

Skov/beplantning

Der er i placering og forløbet af vejen taget højde for større træer, som bevares. Herunder er der som ønsket taget højde for at ”gennemkig” ikke er muligt. Derfor har vejen fået et bugtet forløb. Vejens bredde er tilpasset at en bus og personbil kan passere hinanden i skoven.

Alternativet kan være en i udgangspunktet smallere vej – men det vil forudsætte at skal være lige og hermed vil ”gennemkig” være muligt - og fældning af træer nødvendigt. For at sikre, at der ikke opstår situationer, hvor køretøjer skal bakke, vil der skulle etableres en vigelomme til en bus. – Det betyder, at vejen vil tage yderligere bredde.

Sammenligningen med eksisterende veje i området er ikke relevant. Disse veje er ikke tilpasset den øgede trafikmængde, som lokalplanen giver mulighed for. En udvidelse af disse veje, kan komme på tale - dette i forbindelse med evt. byggeri
...”

Natura 2000 og bilag IV arter

Vejen Kommune har oplyst følgende:

”...

Området ligger ca. 800 m nord for Natura 2000- område nr. 91, Habitatområde nr. 80, Kongeå. På grund af projektets karakter og omfang, vurderes det ikke at påvirke nogle af de arter eller naturtyper, der ligger til grund for udpegningen af Kongeåen som habitatområde.

Ifølge en rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser, og kommunens øvrige viden, findes der inden for et område i et kvadrat på 10x10 km følgende bilag IV-arter: Vandflagermus, Sydflagermus, Trolldflagermus, Pipistrellflagermus, Odder, Markfirben, Stor vandsalamander, Spidssnudet frø og Grøn mosaikguldsmed. Kun nogle af flagermusarterne forventes at kunne findes i skoven her ved Skibelund og indgrebet er så minimalt, at det vurderes ikke at kunne påvirke arterne eller deres levesteder. Odder, Spidssnudet frø og stor vandsalamander findes ikke her, men i tilknytning til våde naturtyper i ådalen. Nærmeste sted, hvor der er kendskab til fund af Grøn mosaikguldsmed er i voldgraven ved Sønderskov Hovedgård

...”.

Miljøstyrelsen har den 26. april 2023 meddelt dispensation efter skovloven, og i denne afgørelse blandt andet anført:

”...

Bilag IV-arter

Der er ikke registreret arter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, i området.

Da der er tale om gammel skov, vurderer Miljøstyrelsen, at der sandsynligvis findes flagermus i fredskoven. Styrelsen stiller derfor vilkår om at der ved etablering af vejen ikke unødigt må fældes eller beskadiges træer og henviser i øvrigt til artsfredningsbekendtgørelsen, se afsnit om bestemmelserne nedenfor.

Miljøstyrelsen finder, at etableringen af en grusvej er af så begrænset omfang at det med de stillede vilkår ikke vil få væsentlig, negativ indvirkning på eventuelle flagermusbestande i fredskoven.

Det ansøgte vil efter Miljøstyrelsens vurdering ikke medføre beskadigelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de øvrige dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Natura 2000-område

Området er ikke udpeget til et Natura 2000-område, jf. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet. Nærmeste internationale beskyttelsesområde er Natura 2000-område nr. 91, ”Kongeå”, der ligger ca. 0,9 km fra projektet.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at etablering af en grusvej gennem fredskoven ikke vil kunne medføre en væsentlig påvirkning af Natura 2000-området.

...”

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen betyder, at det ansøgte projekt kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet vurderer efter sagens oplysninger, at en dispensation ikke vil være i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Ved vejens placering og forløb tages der højde for større træer, som bevares, og for at gennemkig i skoven ikke er muligt. Det berørte areal er af begrænset omfang og uden væsentlige natur- eller rekreative værdier.

På denne baggrund og efter formålet med det ansøgte, vurderer fredningsnævnet, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, hvorfor der meddeles dispensation på de vilkår, der er anført foran.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,

- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Vagn Kastbjerg